

Forslag

til

Lov om ændring af retsplejeloven, udpantningsloven og lov om inddrivelse af underholdsbidrag.

(Udlæg og udpankning m. v.)

Fremsat den 9. oktober 1975 af *justitsministeren*.

§ 1.

I lov om rettens pleje, jfr. lovbekendtgørelse nr. 1 af 2. januar 1975, som ændret senest ved lov nr. 268 af 26. juni 1975, foretages følgende ændringer:

1. § 17 a, stk. 2, affattes således:

„Stk. 2. Ved underretterne og ved sø- og handelsretten i København kan der meddeles andre personer bemyndigelse til at udføre foged- og skifteforretninger samt protestforretninger vedrørende vekslers og checks, såfremt der ikke skal træffes afgørelse i tvistigheder. Personer, der er bemyndiget til at udføre fogedforretninger, kan dog efter dommerens nærmere bestemmelse træffe afgørelser efter § 490, § 494, stk. 2 og 3, og § 525. For så vidt angår sø- og handelsretten i København, Københavns byret og by- og herredsretterne i Århus, Odense og Ålborg, meddeles bemyndigelsen af rettens præsident. Ved de øvrige retter meddeles bemyndigelsen af landsrettens præsident efter indstilling fra dommeren“.

2. § 125 affattes således:

„§ 125. Den i § 124 nævnte prøve består i, at den pågældende for en landsret udfører to sager, som sluttet med mundtlig domsforhandling, og hvoraf mindst én skal være borgerlig og for sagsøgeren. Hvis landsretten finder det påkrævet, kan den dog forlange, at prøven udvides til at omfatte tre sager, heraf mindst to borgerlige og mindst én for sagsøgeren.

Stk. 2. Prøven er bestået, når landsretten finder udførelsen af sagerne forsvarlig. Prø-

Justitsmin. j. nr. L.A. 1975. 40002-54.

15 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

ven kan ikke aflægges mere end to gange, og den pågældende skal forinden fremlægge justitsministeriets tilkendegivelse om, at han efter bestået prøve opfylder betingelserne for møderet for landsret.“

3. I § 129, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

„Under fogedforretninger kan advokater lade møde ved enhver uberygtet person, der er fyldt 18 år, medmindre der i mødet skal foregå forhandling om en tvist, eller fogedretten i øvrigt finder sådant møde uhenigtsmæssigt.“

4. I § 129, stk. 2, ændres „myndig person“ til: „person, der er fyldt 18 år“.

5. I § 178 indsættes som stk. 3:

„Stk. 3. Tager politiet i medfør af stk. 1, nr. 5, et vidne i forvaring, og kan fremstilling for retten til afgivelse af vidneforklaring ikke ske inden 24 timer efter pågribelsen, giver politiet snarest muligt og senest inden samme frist retten meddelelse om, at vidnet er taget i forvaring.“

6. § 223 a affattes således:

„§ 223 a. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser, hvorefter afgørelser af udenlandske domstole og myndigheder om borgerlige krav og udenlandske offentlige forlig om sådanne krav skal have bindende virkning her i riget, når anerkendelsen ikke vil være åbenbart uforenelig med landets retsorden.“

7. I § 260, stk. 5, ændres „§ 517, stk. 2“ til: „§ 495, stk. 2“.

8. I § 270, stk. 2, ændres „§ 484“ til: „§ 501, stk. 2“.

9. I § 329 ændres „527“ til: „503,“.

10. *Overskriften til tredje bogs tredje afsnit* affattes således: „Tvangsfuldbyrdelse“.

11. *Kapitlerne 45-48* bortset fra §§ 493-500 ophæves, og i stedet indsættes:

„Kapitel 45.

Grundloget for tvangsfuldbyrdelse.

§ 478. Tvangsfuldbyrdelse kan ske på grundlag af

- 1) domme og kendelser afsagt af domstole eller af andre myndigheder, hvis afgørelser efter lovgivningen kan tvangsfuldbyrdes, samt beslutninger om sagsomkostninger truffet af de nævnte myndigheder,
- 2) forlig indgået for de under nr. 1 nævnte myndigheder samt forlig indgået under vilkårsforhandling i henhold til lov om ægteskabs indgåelse og opløsning,
- 3) bestemmelser om forældremyndighed eller udøvelse af samkvemsret, som er truffet af overøvrigheden, og bestemmelser om forældremyndighed, som findes i vilkår for separation eller skilsmisse meddelt ved bevilling, eller i en aftale, der er godkendt af overøvrigheden,
- 4) udenretlige skriftlige forlig om forfalden gæld, når det udtrykkeligt er bestemt i forliget, at det kan tjene som grundlag for fuldbyrdelse,
- 5) gældsbreve, der ikke er omfattet af nr. 4), når det udtrykkeligt er bestemt i dokumentet, at det kan tjene som grundlag for fuldbyrdelse,
- 6) pantebreve, for så vidt angår ejerpantebreve og skadesløsbreve dog kun, når gældens størrelse og forfaldstidens indtræden er erkendt af skyldneren eller klart fremgår af omstændighederne,
- 7) vekslers og checks, for så vidt angår de i § 443, nr. 2 og 3, nævnte krav.

Stk. 2. Udlæg kan endvidere ske for krav, som i lovgivningen er tillagt udpantningsret.

Stk. 3. Retten til tvangsfuldbyrdelse tilkommer også den, der har håndpant i en fordring. I de i stk. 1, nr. 4-7, nævnte tilfælde

kan fuldbyrdelse foretages hos enhver, der ved sin underskrift på dokumentet har forpligtet sig som skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter.

§ 479. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser, hvorefter afgørelser af udenlandske domstole og myndigheder om borgerlige krav og vedtagelser om sådanne krav kan fuldbyrdes her i riget, såfremt de kan fuldbyrdes i den stat, hvor afgørelsen er truffet, eller efter hvis ret vedtagelsen skal bedømmes, og såfremt fuldbyrdelsen ikke vil være åbenbart uforenelig med landets retsorden.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om fuldbyrdelse af de i stk. 1 nævnte afgørelser og vedtagelser, herunder om behandlingen af indsigelser.

§ 480. Domme kan fuldbyrdes, når fuldbyrdelsesfristen er udløbet, medmindre dommen forinden er anket. Fristen er 14 dage efter dagen for dommens afsigelse, medmindre andet er bestemt i dommen.

Stk. 2. Det kan i dommen bestemmes, at dommen skal kunne fuldbyrdes, selv om den ankes inden fuldbyrdelsesfristens udløb.

Stk. 3. Den ret, til hvilken dommen ankes efter fuldbyrdelsesfristens udløb, kan tillægge anken opsættende virkning.

Stk. 4. Bestemmelser i dommen om kortere fuldbyrdelsesfrist end 14 dage og bestemmelser i henhold til stk. 2 kan betinges af forudgående sikkerhedsstillelse.

Stk. 5. Reglerne i stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse på afgørelser om sagsomkostninger.

§ 481. Kendelser kan fuldbyrdes straks, medmindre andet er bestemt i kendelsen, jfr. dog § 480, stk. 5.

Stk. 2. De i § 178 nævnte kendelser kan først fuldbyrdes, når fristen til at forlange kendelsen omgjort er udløbet, eller sådan anmodning er afslået af retten.

§ 482. De i § 478, stk. 1, nr. 2, nævnte forlig kan fuldbyrdes, når kravet er forfaldet, medmindre andet er bestemt i forliget.

§ 483. Bestemmelser om forældremyndighed eller udøvelse af samkvemsret, jfr. § 478, stk. 1, nr. 3, kan fuldbyrdes straks,

medmindre fuldbyrdelsesfrist er fastsat af overøvrigheden eller indeholdt i vilkårene.

§ 484. Fristen for fuldbyrdelse på grundlag af de i § 478, stk. 1, nr. 4-7, nævnte dokumenter er 14 dage efter den dag, da ydelsen kunne kræves betalt, medmindre andet er bestemt i dokumentet. Kortere fuldbyrdelsesfrist end 4 søgnedage kan dog ikke aftales.

§ 485. For krav, som er tillagt udpantningsret, er fuldbyrdelsesfristen 7 dage efter dagen for meddelelse om forretningen, jfr. § 493, stk. 3.

§ 486. Anmodning om tvangsfuldbyrdelse kan først indgives efter udløbet af de i §§ 480-484 nævnte frister. Forkyndelse af meddelelse efter § 493, stk. 3, kan tidligst ske dagen efter sidste rettidige betalingsdag.

Stk. 2. Fogedretten kan dog bestemme, at et krav skal kunne fuldbyrdes, selv om fristerne i §§ 480-485 endnu ikke er udløbet, eller selv om forkyndelse af meddelelse efter § 493, stk. 3, ikke er sket, hvis skyldneren samtykker, eller det må antages, at muligheden for at opnå dækning ellers vil blive væsentligt forringet. Det samme gælder, hvis en dom er anket inden fuldbyrdelsesfristens udløb. Fuldbyrdelsen kan betinges af forudgående sikkerhedsstillelse.

Kapitel 46.

Fremgangsmåden ved udlæg og tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav.

§ 487. Anmodning om tvangsfuldbyrdelse kan fremsættes over for fogedretten i en af følgende retskredse:

- 1) hvor skyldneren har hjemting, jfr. §§ 235-238 og lov om aktieselskaber § 159,
- 2) hvorfra skyldneren driver erhvervsmæssig virksomhed,
- 3) hvor der findes pant for den fordring, for hvilken udlæg søges,
- 4) hvor genstanden for fuldbyrdelse af andre krav end pengekrav findes.

Stk. 2. Er ingen fogedret kompetent efter stk. 1, eller er det under en tidligere forretning ikke lykkedes at opnå dækning af hele kravet, kan anmodning om fuldbyrdelse fremsættes over for fogedretten i en

retskreds, hvor skyldneren opholder sig eller træffes eller har aktiver. Skal der i anledning af anmodning om tvangsfuldbyrdelse foretages foranstaltninger ved en anden fogedret end den, hvortil anmodning er indgivet, fremsættes ny anmodning over for vedkommende fogedret.

Stk. 3. Ligger en fast ejendom i flere retskredse, gælder reglen i § 240, stk. 3.

Stk. 4. Anmodning kan fremsættes over for andre fogedretter end angivet i stk. 1-3, hvis muligheden for fuldbyrdelse ellers vil blive væsentligt forringet.

Stk. 5. Den fogedret, hvortil anmodning er indgivet i overensstemmelse med stk. 1-4, kan henvise anmodningen til en anden fogedret, hvis det findes væsentligt mere hensigtsmæssigt, at forretningen foretages ved denne fogedret.

§ 488. Ved indgivelsen af anmodning om tvangsfuldbyrdelse gives de oplysninger, som er nødvendige til sagens behandling. Anmodningen skal være skriftlig, hvis fogedretten bestemmer det.

Stk. 2. Ved fremsættelse af anmodning i henhold til § 478, stk. 1, nr. 1-3, skal udskrift af afgørelsen, forliget, bevillingen, overøvrighedens afgørelse eller den godkendte aftale indleveres til fogedretten. Ved fremsættelse af anmodning i henhold til et af de i § 478, stk. 1, nr. 4-7, nævnte dokumenter skal det originale dokument indleveres, medmindre fogedretten anser det for unødvendigt.

Stk. 3. Fogedretten kan indrømme en frist til at tilvejebringe de i stk. 1 og 2 nævnte oplysninger og dokumenter.

§ 489. Er fogedretten ikke kompetent efter reglerne i § 487, eller foreligger der ikke tilstrækkeligt grundlag for tvangsfuldbyrdelse, eller mangler de i § 488 nævnte oplysninger og dokumenter, afviser fogedretten anmodningen om tvangsfuldbyrdelse og giver meddelelse herom til den, der har fremsat den.

Stk. 2. Fremgår det af det foreliggende, hvilken fogedret der er kompetent, kan der i stedet for afvisning ske henvisning til denne fogedret.

§ 490. En fordringshaver, der ikke har fået tilstrækkeligt udlæg til at dække sin

fordring, kan først, når der er forløbet 6 måneder siden sidste forretning, påny begære afholdt forretning til foretagelse af udlæg. Fogedretten kan også i øvrigt afvise at foretage fogedforretning hos en skyldner, hos hvem det under en tidligere forretning inden for de sidste 6 måneder ikke har været muligt at opnå dækning.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis der er rimelig grund til at antage, at skyldneren ejer aktiver, hvori udlæg kan foretages, eller der i øvrigt foreligger særlige omstændigheder, som gør det rimeligt at afholde udlægsforretning.

§ 491. Fogedretten fastsætter tid og sted for forretningen og giver meddelelse herom til den, der har fremsat anmodningen om fuldbyrdelse. Har den pågældende ikke pligt til at give møde, jfr. 492, stk. 2, gives sådan meddelelse dog kun, hvis han har anmodet herom.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om afholdelse af fogedforretninger uden for sædvanlig kontortid.

Stk. 3. Fogedretten kan foretage forretninger uden for retskredsen, hvis særlige grunde taler derfor.

Stk. 4. Fogedretten kan lade et vidne overvære forretningen og bistå fogedretten med en eventuel vurdering. Vederlag til vidnet afholdes af statskassen efter regler, der fastsættes af justitsministeren.

§ 492. Udebliver den, der har fremsat anmodning om tvangsfuldbyrdelse, fra forretningen, afviser fogedretten forretningen.

Stk. 2. Den, der har fremsat anmodning om tvangsfuldbyrdelse af et pengekrav, behøver dog ikke give møde, hvis

- 1) der begæres udlæg på grundlag af pantebrev i fast ejendom udstedt til statskassen eller realkreditinstitutterne,
- 2) kravet, bortset fra renter og sagsomkostninger, ikke overstiger 5.000 kr., eller
- 3) kravet er omfattet af § 478, stk. 2.

Stk. 3. Finder fogedretten det i de i stk. 2 nævnte tilfælde nødvendigt, at fordringshaveren er til stede under forretningen, kan den enten indkalde ham til mødet eller udsætte forretningen til et senere møde og indkalde ham hertil. Udebliver han fra et møde, hvortil han er indkaldt, afviser foged-

retten forretningen. Indkaldelsen skal indeholde oplysning om virkningerne af udeblivelse.

§ 493. Fogedretten underretter så vidt muligt skyldneren om tid og sted for forretningen. Skal forretningen foretages uden for rettens kontor, angives tid og sted så bestemt som foreneligt med tilrettelæggelsen af rettens arbejde. Underretningen kan ske ved tilsigelse til forretningen, jfr. § 494.

Stk. 2. Underretning kan undlades, hvis fogedretten finder det ubetænkeligt at foretage forretningen uden forudgående meddelelse til skyldneren, eller hvis det må antages, at muligheden for at opnå dækning ellers vil blive væsentligt forringet. Fogedretten kan i sidstnævnte tilfælde betinge fuldbyrdelsen af forudgående sikkerhedsstillelse.

Stk. 3. Forlanges fuldbyrdelse på grundlag af udpantningsret, skal meddelelse om forretningen forkyndes for skyldneren, medmindre andet er bestemt i lovgivningen. Meddelelsen skal indeholde oplysning om kravets grundlag og størrelse og sidste rettidige betalingsdag. Ved senere forretninger for samme krav gives alene meddelelse efter reglerne i stk. 1 og 2.

§ 494. Fogedretten kan med et af denne fastsat varsel tilsige skyldneren til forretningen, såfremt denne foretages i den retskreds, hvor skyldneren har bopæl eller opholdssted, eller hvorfra han driver erhvervsmæssig virksomhed, eller i en tilstødende retskreds. Foretages forretningen ved Københavns byret eller en af retterne i Frederiksberg birk, Gentofte, Lyngby, Gladsaxe, Ballerup, Hvidovre, Rødovre, Glostrup, Brøndbyerne, Tåstrup, Tårnby og Hørsholm, kan skyldneren tilsiges, såfremt han har sådan tilknytning til en af disse retskredse. Det kan i tilsigelsen pålægges skyldneren at møde personligt. Tilsigelsen skal indeholde oplysning om varslet og om virkningerne af udeblivelse.

Stk. 2. Udebliver skyldneren, uanset lovlig tilsigelse er forkyndt for ham, uden anmeldt lovligt forfald, kan fogedretten ved kendelse bestemme, at han skal tages i forvaring af politiet, indtil han kan fremstilles i fogedretten. Det samme gælder, hvor skyldneren ikke giver personligt møde, uagtet

dette er pålagt ham. Bestemmelsen i § 178, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Anser fogedretten det for overvejende sandsynligt, at der ikke under forretningen kan opnås hel eller delvis dækning af kravet, bør den i almindelighed ikke træffe bestemmelse om fremstilling ved politiet. Det samme gælder, hvis fremstilling ved politiets foranstaltning ikke vil stå i rimeligt forhold til gældens størrelse.

Stk. 4. Er skyldneren en forening, et selskab eller lignende, kan foreningens eller selskabets direktør eller forretningsfører eller i fornødent fald et medlem af bestyrelsen tilsiges efter foranstående regler, hvis vedkommende har bopæl eller opholdssted i retskredsen eller en tilstødende retskreds, eller foreningen eller selskabet har hjemting i eller driver erhvervsmæssig virksomhed fra en af disse retskredse. Reglen i stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 495. Forretningen kan foretages, selv om skyldneren ikke giver møde eller træffes. På rettens kontor kan der dog, hvis skyldneren ikke er mødt, ikke foretages udlæg i andet end fast ejendom i henhold til pantebrev, jfr. § 478, stk. 1, nr. 6.

Stk. 2. Foretages forretningen, uden at skyldneren giver møde eller træffes, opfordrer fogedretten hans ægtefælle eller andre voksne personer, som er til stede, og som må antages at have kendskab til skyldnerens forhold, til at varetage hans interesser under forretningen.

Stk. 3. Finder fogedretten det ønskeligt, at skyldneren er til stede, kan forretningen udsættes.

§ 496. Inden tvangsfuldbyrdelsen gennemføres, opfordrer fogedretten skyldneren eller den, der varetager hans interesser, jfr. § 495, stk. 2, til frivilligt at opfylde kravet.

Stk. 2. Fordringshaveren kan ikke afvise afdrag på fordringen.

§ 497. Skyldneren skal give de oplysninger, som fogedretten finder nødvendige til gennemførelse af tvangsfuldbyrdelsen. Ved fuldbyrdelse af pengekrav skal han således give oplysning om sine og sin husstands økonomiske forhold. Fogedretten skal pålægge skyldneren at tale sandhed og gøre ham bekendt med strafansvaret for afgivelse af urigtig erklæring.

Stk. 2. Undlader skyldneren at give de krævede oplysninger, kan fogedretten ved kendelse bestemme, at skyldneren ved politiets foranstaltning skal tages i forvaring, indtil han indvilliger i at opfylde sin pligt. Skyldneren kan dog ikke holdes i forvaring i samme sag ud over 6 måneder, uafbrudt eller sammenlagt.

§ 498. Fogedretten kan undersøge skyldnerens husrum og gemmer samt hans person, hvis sådan undersøgelse er nødvendig for gennemførelse af tvangsfuldbyrdelsen.

Stk. 2. Fogedretten kan anvende den for fuldbyrdelsen nødvendige magt. Politiet yder efter anmodning fogedretten bistand hertil.

§ 499. Tredjemand kan indtræde som part under forretningen for så vidt angår spørgsmålet, om forretningens foretagelse vil stride imod hans ret. Indtrædelsen sker ved en erklæring herom til fogedretten.

§ 500. Fogedretten vejleder i fornødent omfang den, der ikke møder med advokat, om hans retsstilling.

Stk. 2. Retten kan beskikke en advokat for den pågældende, såfremt han opfylder den i § 330, stk. 1, nr. 2, nævnte betingelse og har behov for sådan bistand for fogedretten. Om salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jfr. kapitel 31.

§ 501. Frem sættes der indsigelser mod grundlaget for fuldbyrdelsen, og findes det efter den bevisførelse, der kan ske ved fogedretten, jfr. stk. 2 og 3, betænkeligt at fremme forretningen, nægter fogedretten at efterkomme fordringshaverens anmodning.

Stk. 2. Indsigelser mod rigtigheden af domme og kendelser og indsigelser mod indenretlige forlig, som angår rettens virksomhed, jfr. § 270, stk. 2, kan ikke gøres gældende under tvangsfuldbyrdelsen.

Stk. 3. Fogedretten kan nægte en bevisførelse, som på grund af dens omfang eller beskaffenhed eller af andre særlige grunde bør ske under almindelig rettergang.

Stk. 4. Fogedrettens afgørelse træffes efter anmodning ved kendelse.

§ 502. Fogedretten kan udsætte forretningen, hvis

- 1) den dom, som søges fuldbyrdet, er anket efter fuldbyrdelsesfristens udløb,
- 2) et retsforhold, hvis fastsættelse vil få indflydelse på forretningens udfald, er under behandling ved en ret eller en administrativ myndighed, eller
- 3) der foreligger andre særlige grunde.

Stk. 2. Findes det af hensyn til fordringshaverens fyldestgørelse betænkeligt at udsætte forretningen, kan fogedretten i stedet betinge udlæg af, at fordringshaveren stiller sikkerhed, eller bestemme, at der ikke skal kunne iværksættes tvangsauktion over udlagte aktiver, før en bestemt afgørelse er truffet, eller en frist er udløbet. Sådan frist kan eventuelt forlænges.

§ 503. Fogedretten træffer bestemmelse om betaling af omkostninger ved gennemførelsen af kravet. Aftaler mellem parterne om omkostninger og disses størrelse er ikke bindende for fogedretten. Det kan kun pålægges skyldneren at betale omkostninger i forbindelse med fordringshaverens møde under forretningen, hvis det efter reglerne i § 492 har været nødvendigt for fordringshaveren at give møde, eller fogedretten i øvrigt finder det rimeligt, at fordringshaveren har givet møde. Omkostninger ved behandlingen af tvister for fogedretten erstattes kun, hvis dette efter tvistens art og arbejdets omfang findes rimeligt.

Stk. 2. Fogedrettens afgørelser om omkostninger kan særskilt kæres.

§ 504. Forretningen kan genoptages, når parterne er enige derom, eller når fogedretten finder det påkrævet, navnlig fordi

- 1) skyldneren eller tredjemand anmoder om, at et udlæg må blive ophævet med den begrundelse, at det strider mod tredjemands ret,
- 2) udlægshaveren anmoder om, at der må blive truffet ny bestemmelse om udlevering, opbevaring eller administration af det udlagte, jfr. §§ 520, 523 og 525,
- 3) udlægshaveren kræver foretaget en udførlig registrering af de i § 518, stk. 2 og 3, nævnte aktiver eller en vurdering af det udlagte,
- 4) skyldneren ikke har været til stede under forretningen, og han nu anmoder om

adgang til at benytte sine rettigheder efter §§ 509-516, eller

- 5) skyldneren ønsker fastslået, at et udlæg er bortfaldet som følge af omstændigheder, der er indtruffet efter udlæggets foretagelse, eller fordi grundlaget for tvangsfuldbyrdelsen ved dom er ophævet eller erklæret ugyldigt.

§ 505. Den, som har anmodet om tvangsfuldbyrdelse af en fordring eller et krav, som viser sig ikke at bestå, skal betale skyldneren erstatning for tab og godtgørelse for tort samt, hvis frihedsberøvelse er sket, for lidelse. Sådant ansvar påhviler ligeledes fordringshaveren, hvis der i øvrigt ved fogedretten er truffet foranstaltninger til tvangsfuldbyrdelse, uden at betingelserne herfor har været til stede, og dette kan lægges fordringshaveren til last.

Stk. 2. Har fogedretten truffet bestemmelse om fremstilling eller tilbageholdelse af skyldneren, uden at betingelserne herfor har været til stede, eller er forretning ved en fejltagelse foretaget hos en anden end skyldneren, har skyldneren eller den, hos hvem forretningen er foretaget, krav på erstatning og godtgørelse i samme omfang som efter stk. 1, 1. pkt. Beløbet betales af staten og skal godtgøres statskassen af den, som har anmodet om forretningen, hvis han er ansvarlig efter reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Krav efter stk. 1 og 2 må fremsættes over for fogedretten eller de almindelige domstole senest tre måneder efter det tidspunkt, da vedkommende blev i stand til at gøre kravet gældende. Fogedrettens afgørelse træffes ved kendelse. Fogedretten kan henskyde kravet til søgsmål ved de almindelige domstole.

Stk. 4. Afgørelser efter stk. 3, jfr. stk. 2, kan ankes både af parterne og af justitsministeren.

§ 506. Anke eller kære sker efter reglerne i kapitel 53.

Stk. 2. Anke eller kære skal ske inden 4 uger, efter at forretningen er foretaget. Hvis forretningen ikke foretages, skal anke eller kære ske inden 4 uger efter den afgørelse, som ankes eller kæres.

Stk. 3. Justitsministeren kan tillade anke eller kære indtil et år efter de i stk. 2

nævnte tidspunkter, når ganske særlige omstændigheder taler herfor.

Stk. 4. Anke eller kære har ikke opsættende virkning. Fogedretten kan dog undtagelsesvis bestemme, at anke eller kære, der iværksættes inden en af fogedretten fastsat frist, skal have opsættende virkning. Anke eller kære kan endvidere tillægges opsættende virkning af den ret, for hvilken sagen er indbragt.

Kapitel 47.

Udlæggets genstand og retsvirkninger.

§ 507. Pengekrav fuldbyrdes ved udlæg i en så stor del af skyldnerens formue, som efter fogedrettens skøn er nødvendig til dækning af kravet samt af omkostninger ved forretningen og det udlagtes opbevaring indtil auktionen.

Stk. 2. Anmodning om fuldbyrdelse kan begrænses til en del af fordringen, medmindre fogedretten finder, at opdeling af fordringen strider mod skyldnerens interesser.

Stk. 3. Fogedretten vurderer det udlagte, hvis en af parterne forlanger det, eller fogedretten finder vurdering påkrævet.

Stk. 4. Kræves til vurderingen særlig sagkyndig bistand, som ikke kan ydes af et vidne, jfr. § 491, stk. 4, bestemmer fogedretten, hvem af parterne der foreløbigt eller endeligt skal betale omkostningerne ved vurderingen. Foretagelse af vurdering kan gøres afhængig af, at der forinden stilles sikkerhed for omkostningerne.

§ 508. Udlæg kan foretages i rede penge samt i fast ejendom, løsøre, fordringer og andre aktiver, hvis identitet kan fastslås, men ikke i fremtidige erhvervelser. Udlæg kan foretages, selv om aktiverne i forvejen er behæftet.

§ 509. Udlæg kan ikke foretages i aktiver, bortset fra fast ejendom, der er nødvendige til opretholdelse af et beskedent hjem og en beskedent levestandard for skyldneren og hans husstand.

Stk. 2. Udlæg kan ikke foretages i aktiver af indtil 3.000 kroners værdi, som er nødvendige til skyldnerens eller hans husstands erhverv eller uddannelse.

Stk. 3. Skyldneren kan ikke gyldigt give samtykke til udlæg i de i stk. 1 og 2 nævnte aktiver.

§ 510. Særskilt udlæg kan kun foretages i tilbehør til fast ejendom, skib eller luftfartøj, som omfattes af tinglysningslovens § 37 eller § 38, lov om skibsregistrering § 48 eller lov om registrering af rettigheder over luftfartøjer § 22, med samtykke fra skyldneren og andre, som har rettigheder over tilbehøret. Skyldnerens samtykke kan tilbagekaldes, indtil udlæg er foretaget. Reglen gælder, uanset om tilbehøret er pantsat.

Stk. 2. En pantnaver, som har særskilt pant i tilbehøret, kan dog foretage udlæg i dette, hvis ingen bedre stillede rettigheder er til hinder herfor.

§ 511. Udlæg kan ikke foretages i endnu ikke udbetalt løn eller andet vederlag for personligt arbejde, medmindre der er forløbet mere end 7 dage efter slutningen af den periode, i hvilken lønnen er indtjent, eller efter at vederlaget er fortjent.

Stk. 2. Særskilt udlæg i krav på leje af fast ejendom kan ikke foretages, før kravet er forfaldet.

Stk. 3. Skyldnerens medkontrahent ifølge en gensidigt bebyrdende kontrakt kan uanset udlæg i skyldnerens ret betale til skyldneren og træffe aftale med denne om ændring i kontraktsforholdet, hvis dette er nødvendigt for at undgå nærliggende fare for tab eller væsentlig ulempe. Medkontrahenten kan i disse tilfælde modsætte sig udlægget helt eller delvis, hvis han har rimelig interesse deri.

§ 512. Udlæg kan ikke foretages i retten til ydelser, der ikke kan kræves betalt til andre end den berettigede personlig.

Stk. 2. Udlæg kan ikke foretages i krav på underholdsbidrag i henhold til lovgivningen om ægteskab og om børns retsstilling.

Stk. 3. Udlæg kan ikke foretages i krav på pension eller i krav på understøttelse eller anden hjælp fra det offentlige eller fra stiftelser eller andre velgørende institutioner, medmindre der er forløbet tre måneder fra den dag, beløbet kunne fordres udbetalt. Reglerne om fritagelse for retsforfølgning i lov om tilsyn med pensionskasser og i lov om forsikringsaftaler berøres ikke heraf.

§ 513. Udlæg kan ikke foretages i erstatning for invaliditet eller tab af forsørger eller i godtgørelse i forbindelse hermed, hvis

beløbet tilkommer skadelidte eller den, som har mistet en forsørger. Er beløbet udbetalt, kan udlæg dog ske, medmindre summen ved indsættelse på særskilt konto i bank eller sparekasse eller på anden måde er holdt klart adskilt fra skyldnerens øvrige formue, Tilsvarende gælder om renter og udbytte af kapitalen.

Stk. 2. I krav på godtgørelse for ikke-økonomisk skade, som ikke falder ind under stk. 1, og i krav på erstatning for tab af arbejdsfortjeneste kan udlæg først foretages, når beløbet er udbetalt.

Stk. 3. Udlæg kan dog foretages i de i stk. 1 og 2 nævnte beløb og krav, efter at kravet og dets størrelse er anerkendt eller fastslået af domstolene, hvis skyldneren under forretningen giver samtykke hertil, eller hvis skyldneren har stillet aktiver som pant for vedkommende fordring.

§ 514. Udlæg kan ikke foretages i gaver, hvis giveren, da gaven blev givet, har bestemt, at udlæg ikke kan foretages. Udlæg kan heller ikke foretages i uhævede renter eller udbytte af en sådan gave indtil 6 måneder efter forfaldsdagen.

Stk. 2. Udlæg kan ikke foretages i aktiver, som skyldneren i øvrigt har erhvervet på vilkår som nævnt i stk. 1, hvis erhvervelsen og vilkåret er led i en tilsvarende ordning for en flerhed af personer, og hensynet til ordningens formål taler afgørende imod at tillade udlæg.

Stk. 3. Udlæg kan dog foretages i de i stk. 1 og 2 nævnte aktiver, hvis skyldneren har fri rådighed over dem, eller hvis der ikke er truffet rimelige foranstaltninger til at hindre skyldnerens råden.

Stk. 4. Vilkår om, at modtageren af en gave ikke kan råde over denne, antages at omfatte udelukkelse af udlæg, medmindre andet fremgår af omstændighederne.

§ 515. Udlæg kan ikke foretages i genstande, som har en særlig personlig betydning for skyldneren eller medlemmer af hans husstand, medmindre genstandene har en sådan værdi, at det ikke findes rimeligt at holde dem uden for fuldbyrdelsen af fordringshaverens krav.

Stk. 2. Udlæg kan ikke foretages i hjælpemidler, som er nødvendige på grund af legemlige mangler eller sygdom.

§ 516. Udlæg kan ikke foretages i beløb, som forud er udbetalt personer, der udfører offentlige hverv, vidner eller syns- og skønsmand som godtgørelse for udgifter og ulempe ved udførelsen af hvervet.

§ 517. Skyldneren eller den, der varetager hans interesser, jfr. § 495, stk. 2, har ret til at påvise de aktiver, i hvilke udlæg skal foretages.

Stk. 2. Udlæg kan dog altid foretages i rede penge. Udlæg for krav, der er sikret ved pant, kan altid foretages i pantet.

Stk. 3. Skyldneren kan ikke forlange, at udlæg skal foretages i fast ejendom, behæftede aktiver, aktiver, hvis værdi er usikker, eller aktiver, hvis opbevaring eller afhændelse er særlig vanskelig, hvis han ejer andre aktiver, hvori udlæg kan ske.

Stk. 4. I øvrigt bestemmer fogedretten, hvilke aktiver der skal foretages udlæg i, og påser herunder, at udlægget så vidt muligt sker i de aktiver, skyldneren og hans husstand bedst kan undvære.

§ 518. Fogedretten optegner de aktiver, hvori udlæg er foretaget. Foretages vurdering, angives vurderingssummen.

Stk. 2. Ved udlæg i fast ejendom angives det, om udlægget tillige omfatter det i tinglysningslovens §§ 37 og 38 nævnte tilbehør. Optegnelse af de enkelte tilbehørsgenstande er kun nødvendig, hvis fordringshaveren anmoder om det. Omfatter udlægget tilbehøret, indgår også aktiver af denne beskaffenhed, som senere tilføres ejendommen, under udlægget.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse, hvor der i forbindelse med udlæg i et skib eller luftfartøj foretages udlæg i det i § 48 i lov om skibsregistrering eller § 22 i lov om registrering af rettigheder over luftfartøjer nævnte tilbehør eller i de i sidstnævnte lovs § 24 nævnte reservedele.

§ 519. Skyldneren er uberettiget til at råde over de udlagte aktiver på en måde, som kan være til skade for udlægshaveren.

Stk. 2. Fogedretten gør skyldneren bekendt med udlæggets retsvirkninger, herunder at overtrædelse af bestemmelsen i stk. 1 kan medføre strafansvar. Er skyldneren ikke til stede, kan dette ske enten ved en

skriftlig meddelelse eller ved tilkendegivelse til den, der varetager hans interesser, jfr. § 495, stk. 2.

§ 520. Et udlæg i fast ejendom, der tillige omfatter det i tinglysningslovens § 37 nævnte tilbehør til ejendommen, er ikke til hinder for, at skyldneren udskiller de nævnte aktiver ifølge en regelmæssig drift af ejendommen. Er anmodning om tvangsauktion indgivet, eller erklærer udlægshaveren at ville indgive sådan anmodning inden 14 dage, kan fogedretten dog efter udlægshaverens anmodning fratage skyldneren denne ret, hvis det skønnes nødvendigt af hensyn til udlægshaverens fyldestgørelse. Er indkaldelse sket til det i § 561 nævnte møde, kan fogedretten træffe sådan bestemmelse også efter anmodning af andre rettighedshavere.

Stk. 2. Fogedretten kan om fornødent træffe bestemmelse om administration af udlagt fast ejendom, registreret skib eller luftfartøj.

§ 521. Ved udlæg i rede penge overgives beløbet straks til fordringshaveren eller sendes til ham, hvis han ikke er mødt, jfr. § 492, stk. 2. Fogedretten kan dog tage beløbet i forvaring, indtil fristen for anke og kære af udlægget er udløbet, eller udlægget er stadfæstet.

§ 522. Modregning med krav, som kan tvangsfuldbyrdes, eller som anerkendes af den, der har anmodet om udlægget, eller hvis rigtighed på anden måde må anses for godtgjort, kan ske under forretningen, hvis de almindelige betingelser for modregning er opfyldt.

§ 523. Fogedretten kan bestemme, at løsøre, hvori udlæg er foretaget, skal fratages skyldneren, medmindre der er truffet bestemmelse efter § 525, stk. 1, eller tredjemands ret er til hinder herfor. Udleveres det udlagte til fordringshaveren til opbevaring, kan fogedretten gøre udleveringen afhængig af, at fordringshaveren stiller sikkerhed.

Stk. 2. Ved udlæg i værdipapirer og i fordringer, for hvilke skriftligt bevis er udstedt, tager fogedretten dokumentet i forvaring.

Stk. 3. Fogedretten kan pålægge skyldneren at udlevere det udlagte. Undlader skyld-

neren at efterkomme dette pålæg, finder bestemmelsen i § 497, stk. 2, tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Er det aktiv, hvori udlæg er gjort, i tredjemands besiddelse, kan fogedretten give denne meddelelse om, at aktivet ikke må udleveres til skyldneren.

§ 524. Er udlæg foretaget i en fordring, frigøres skyldneren ifølge fordringen ved betaling til den, hos hvem udlæg er gjort, under samme betingelser som ved betaling efter overdragelse af fordringen.

§ 525. Ved udlæg i løsøre kan fogedretten bestemme, at det udlagte ikke må fratages skyldneren, så længe denne overholder en afdragsordning, der er fastsat af fogedretten og tiltrådt af skyldneren. Afdragsordningens varighed kan ikke overstige 10 måneder, medmindre fordringshaveren samtykker.

Stk. 2. Fogedretten kan bestemme, at udlæg i fast ejendom, der tjener til bolig for skyldneren eller hans husstand, ikke giver ret til at sætte ejendommen til auktion, så længe skyldneren overholder en afdragsordning, der er fastsat af fogedretten og tiltrådt af skyldneren.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 gælder ikke ved udlæg på grundlag af pantebrev med pant i det udlagte.

§ 526. Rækkefølgen mellem flere udlæg i samme aktiv afgøres af tidspunktet for indgivelsen af anmodning om udlæg. Anmodninger, der indkommer samme dag, stilles dog lige. Fortrinsret på grundlag af en ældre anmodning fortabes, hvis fordringshaveren forsømmer at søge forretningen fremmet.

Stk. 2. Udlæggets plads i rækkefølgen regnes dog efter tidspunktet for udlæggets foretagelse, hvis udlægget er foretaget af en anden myndighed end fogedretten.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse ved udlæg i fast ejendom eller i registrerede skibe eller luftfartøjer.

Stk. 4. Udlæg i løsøre bortset fra registrede skibe og luftfartøjer bortfalder et år efter foretagelsen, medmindre udlægshaveren forinden har forlangt tvangsauktion afholdt eller har været hindret heri ved anke, kære eller tredjemands ret. Udlægget bortfalder i så fald 8 uger efter hindringens

ophør. Det samme gælder udlæg i fordringer, hvis der for fordringen er udstedt om sætningsgældsbrief eller andet dokument, hvis særlige beskaffenhed medfører, at skyldneren ifølge fordringen ikke frigøres ved at betale til andre end ihændehaveeren.

§ 527. Forældelse af en fordring afbrydes ved indgivelse af anmodning om udlæg, såfremt fordringshaveeren søger forretningen fremmet uden ugrundet ophold.

Kapitel 48.

Særregler om tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav.

§ 528. Bestemmelserne om domme i dette kapitel, bortset fra § 535, anvendes også på andre grundlag for tvangsfuldbyrdelse.

12. §§ 493-500 ændres til §§ 529-537.

13. I § 493, stk. 1, der bliver § 529, stk. 1, ændres „§§ 494-96“ til: „§§ 530-532“.

14. I § 493, stk. 2, 2. pkt., stk. 3, stk. 4 og stk. 5, 1. pkt., der bliver § 529, stk. 2, 2. pkt., stk. 3, stk. 4 og stk. 5, 1. pkt., § 495, stk. 1, 1. pkt., der bliver § 531, stk. 1, 1. pkt., § 496, stk. 1, 1., 2. og 3. pkt., og stk. 2, der bliver § 532, stk. 1, 1., 2. og 3. pkt., og stk. 2 § 499 a, stk. 1, 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 1. pkt., der bliver § 536, stk. 1, 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 1. pkt., § 539, stk. 4, § 540, stk. 2, § 542, stk. 1 og stk. 3, § 544, stk. 2, 5. pkt., § 546, stk. 1, 1. pkt., § 547, stk. 1, § 548, stk. 2, § 550, stk. 1 og 2, § 551, stk. 3 og stk. 6, 1. pkt., § 553, 1. og 2. pkt., § 554, stk. 1 og 2, § 555, stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 2. og 3. pkt., og stk. 3, 2. pkt., § 556, § 557, § 558, stk. 1, 1. og 2. pkt., og stk. 2, 2. pkt., § 559, § 560, stk. 1, 1. pkt. og stk. 3, 4. pkt., § 561, stk. 1 og stk. 2, 2. pkt., § 563, stk. 2, 4. pkt., og stk. 3, 2. pkt., § 564, stk. 2, 2. pkt., og stk. 3, 3. pkt., § 567, stk. 1, 2. pkt., stk. 2 og stk. 3, 1. og 2. pkt., § 568, § 569, 1. pkt., § 571, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., og stk. 3, § 573, stk. 1, 1., 2. og 4. pkt., og stk. 3, § 574, 3. og 5. pkt., § 575, 2. pkt., § 576, stk. 1, 3. pkt., § 578, stk. 1, 2. pkt., § 579, stk. 2, § 580, stk. 1, 1. pkt., § 581, stk. 1, 1. pkt., stk. 3 og stk. 5, § 582, stk. 2 og 3, § 583, stk. 1, 1. og 2. pkt., og stk. 2, 1. pkt., § 585, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 593, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, §

594, stk. 1, 1. og 2. pkt., § 609, stk. 2 og 3, § 610, 1. pkt., § 615, stk. 2, § 617, 2. pkt., § 625, stk. 1, 1. pkt., § 627, stk. 2, 1., 2. og 3. pkt., § 628, stk. 2, § 630, § 633, stk. 2, 1. pkt., § 640, stk. 1, 1. pkt. og stk. 2, § 646, stk. 1, § 647, stk. 1, § 648, stk. 1, 2. pkt., § 649 og § 650, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, ændres „fogeden“ til: „fogedretten“.

15. I § 493, stk. 3, der bliver § 529, stk. 3, ændres „vidnernes“ til „vidnets“, „(§ 480)“ til: „(§ 491, stk. 4)“, og ordene „efter at have afgivet en forsikring som den i § 480 omtalte“ udgår.

16. I § 493, stk. 5, 2. pkt., der bliver § 529, stk. 5, 2. pkt., § 496, stk. 1, 2. pkt., der bliver § 532, stk. 1, 2. pkt., § 539, stk. 3, § 542, stk. 1, § 555, stk. 2, 2. pkt., § 561, stk. 1, § 567, stk. 1, 3. pkt., og stk. 2, § 569, 2. pkt., § 571, stk. 2, 2. pkt., § 573, stk. 1, 2. pkt., § 581, stk. 3, og § 630 ændres „han“ til: „fogedretten“.

17. I § 493, stk. 6, der bliver § 529, stk. 6, ændres „§ 499“ til: „§ 535“.

18. I § 495, der bliver § 531, ændres i stk. 1 „§ 493“ til: „§ 529“, og stk. 2 ophæves.

19. I § 497, der bliver § 533, ændres i 1. pkt. „§ 493“ til: „§ 529“ og i 2. pkt. „§ 499“ til: „§ 535“.

20. I § 498, der bliver § 534, ændres „§§ 493-97“ til: „§§ 529-533“.

21. § 499 a, stk. 4, der bliver § 536, stk. 4, ophæves.

22. § 538, stk. 4, ophæves.

23. I § 539, stk. 1 og 3, § 541, § 626 og § 627, stk. 1, ændres „foged“ til: „fogedret“.

24. I § 539, stk. 2, 2. pkt., § 543, 1. pkt., § 544, stk. 2, 1. pkt., § 547, stk. 1, § 548, stk. 1, § 555, stk. 2, 1. pkt., § 558, stk. 2, 1. pkt., § 561, stk. 2, 1. og 2. pkt., og stk. 3, 1. pkt. § 570, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 2. pkt., § 573, stk. 2, 1. pkt., § 579, stk. 2, § 581, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, § 593, stk. 1, 1. pkt., § 609, stk. 1, 1. og 2. pkt., § 611, § 636, stk. 1, 3. pkt., § 640, stk. 3 og 4, § 642, § 643 og § 645 ændres „fogedens“ til: „fogedrettens“.

25. I § 540, stk. 2, ændres „§ 480, til: „§ 498“.

26. I § 541 ændres „§ 482“ til: „§ 488“.

27. I § 542 indsættes som stk. 4:
„Stk. 4. Auktion over arvekrav må ikke uden arvingens samtykke foretages, inden arven kan kræves udbetalt.“

28. I § 544, stk. 1, 1. pkt., udgår: „§ 538, sidste stykke, og“.

29. I § 553, 1. pkt., § 568, § 573, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., og § 617, 2. pkt., ændres „ham“ til: „fogedretten“.

30. I § 555, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 3. pkt., § 583, stk. 1, 2. pkt., og § 585, stk. 3, 1. pkt., ændres „hans“ til: „fogedrettens“.

31. I § 564, stk. 2, ændres „§ 507“ til: „§ 510“.

32. I § 583, stk. 1, 2. pkt., ændres „ham“ til: „denne“.

33. I § 587 ændres „§§ 522, 523 og 524“ til: „§§ 499-501“.

34. § 588 ophæves.

35. I § 589 ændres „§ 526“ til: „§ 502“, og ordene „og standsning“ udgår.

36. I § 590 ændres „§ 527“ til: „§ 501, stk. 4, jfr. § 506, stk. 4“.

37. I § 592, stk. 3, ændres „§ 537, stk. 2“ til: „§ 506, stk. 3“.

38. Overskriften til fjerde afsnit udgår.

39. Kapitel 54 ophæves.

40. I § 609 ændres i stk. 1 „§ 499 a“ til: „§ 536“, og i stk. 3 „§ 520, stk. 2“ til: „§ 494, stk. 2, jfr. stk. 4“.

41. I § 610, 1. pkt., ændres „kapitel 48“ til: „kapitel 46“ og ordene „han ikke vil gøre ansvar imod fogeden gældende, og“ udgår.

42. § 613 ophæves.

43. § 614, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

44. I § 616, stk. 1, 2. pkt., ændres „reglen i § 528, stk. 3, 1. og 2. pkt.“ til: „reglerne i § 518, stk. 2, og § 520, stk. 1, 1. pkt.“.

45. I § 616, stk. 2, ændres „§ 531, stk. 2“ til: „§ 524“.

46. §§ 618-624 ophæves.

47. § 625, stk. 1, 2. pkt., affattes således:
„Bestemmelserne i § 491, stk. 4, om vidner ved fogedforretninger finder tilsvarende anvendelse.“

48. I § 625, stk. 2, ændres „§ 480, sidste stykke“ til: „§ 498, stk. 2“.

49. I § 626 ændres „§ 481“ til: „§ 487, jfr. § 491, stk. 3“.

50. I § 627, stk. 1, udgår: „eller person“.

51. § 627, stk. 3, ophæves.

52. I § 628, stk. 2, ændres „§ 520, stk. 2“ til: „§ 494“.

53. § 629 affattes således:

„§ 629. Med hensyn til parternes møde under forretningen gælder reglerne i § 492, stk. 1, og § 495.“

54. I § 631 udgår: „i henhold til den under forretningen foretagne vurdering“.

55. I § 632 ændres „§§ 506 og 507“ til: „§ 517“, og „§§ 519-527“ til: „§§ 497-501, 503, 506, stk. 4, 1. pkt., 507 og 518“.

56. I § 633 ophæves stk. 1 og 3, og i stk. 2, der bliver stk. 1, ændres „§ 517“ til: „§ 495, stk. 2“.

57. I § 640, stk. 2, udgår: „medmindre grunden til ophævelsen er udeblivelse med de anordnede underholds- og varetægtspenge“.

58. § 644 ophæves.

§ 2.

I § 1, stk. 1, i lov nr. 36 af 29. marts 1873 om udpantning og om udlæg uden grundlag

af dom eller forlig som ændret ved lov nr. 139 af 28. marts 1951 indsættes som *nr. 11 og 12*:

„11) Bøder pålagt i henhold til retsplejelovens § 178, stk. 1, nr. 4, eller § 536.

12) Det beløb, som det i henhold til retsplejelovens § 320, stk. 2, er pålagt en part at betale til statskassen.“

§ 3.

I § 23, *stk. 1*, i lov nr. 150 af 24. april 1963 om inddrivelse af underholdsbidrag

ændres „Retten til at bruge de særlige inddrivelsesmidler“ til: „Retten til at anvende tilbageholdelse i løn m. v. eller afsoning“.

§ 4.

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1977, § 1, nr. 2, dog den 1. juli 1976.

Stk. 2. Lovens regler finder også anvendelse ved tvangsfuldbyrdelse på grundlag af dokumenter, som er udstedt inden den 1. januar 1977.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet fremsatte i foråret 1973 forslag til lov om ændring af retsplejeloven, udpantningsloven og lov om inddrivelse af underholdsbidrag (Folketingstidende 1972-73 sp. 3252, 4758, tillæg A sp. 4769 tillæg B sp. 1789). Forslaget indeholdt dels en revision af reglerne om udlæg og udpantning, dels regler om oprettelse af lokalnævn vedrørende politiets virksomhed. Forslaget indeholdt endvidere enkelte mindre ændringer, herunder forslag om ophævelse af de gældende regler om gældsfængsel. Forslaget om lokalnævn vedrørende politiets virksomhed og enkelte mindre ændringer af retsplejeloven blev gennemført ved lov nr. 325 af 13. juni 1973. Revisionen af reglerne om udlæg og udpantning og enkelte andre ændringer af retsplejeloven, bl. a. vedrørende gældsfængsel, blev derimod ikke færdigbehandlet i folketingsåret 1972-73, hvorfor denne del af forslaget fremsættes påny. Forslaget er i det væsentlige identisk med det tidligere forslag. Der vil i bemærkningerne nedenfor blive redegjort for de punkter, hvor forslaget afviger fra det tidligere forslag.

A. Justitsministeriets udvalg vedrørende udlæg og udpantning afgav betænkning i december 1971 (nr. 634/1971). Udvalget havde til opgave at foretage nærmere undersøgelse af, hvorvidt de gældende regler om udlæg og udpantning m. v. kunne forenkles, herunder om der kunne indføres fælles regler herfor, og at fremkomme med en indstilling om ændringer i lovgivningen på dette og tilgrænsende områder.

Betænkningen indeholder udkast til love om ændring af retsplejeloven (Udlæg og udpantning), lov om udpantning m. v., lov om inddrivelse af underholdsbidrag og lov om fremgangsmåden ved udpantning for skatter og afgifter m. v.

Udvalget har set det som en væsentlig opgave at forenkle fremgangsmåden for inddrivelse af pengekrav. Det gøres bl. a. ved en udvidelse af de tilfælde, hvor tvangsfuldbyrdelse kan ske uden dom. Den sædvanlige inddrivelsesform, hvor kreditor, før inddrivelse kan ske, må opnå dom over skyldneren ved de almindelige domstole, medfører meget arbejde for kreditorer og domstole og store omkostninger for såvel det offentlige som skyldneren, der i sidste omgang må betale i hvert fald hovedparten af de omkostninger, som kreditor har haft til sagens gennemførelse. Det er derfor i alles – ikke mindst i

skyldnerens – interesse, at fremgangsmåden gøres enklere og billigere. Efter de gældende regler kan udlæg foretages uden dom, hvis skyldneren har underskrevet et frivilligt forlig, samt i visse tilfælde, hvor et pantebrev er misligholdt. Efter udkastet kan pantebreve i al almindelighed samt gældsbreve, vekslers og checks danne grundlag for fuldbyrdelse uden dom. Skyldnere skal som hidtil kunne fremsætte indsigelser mod sådanne krav, men dette skal efter udkastet ske for fogedretten i stedet for som nu for de almindelige domstole. Blandt de øvrige forslag til forenkling kan nævnes, at de historisk betingede forskelle mellem fremgangsmåden ved udlæg og ved udpantning opgives, således at al inddrivelse af pengekrav fremtidig sker ved udlæg, at der kun undtagelsesvis skal foretages vurdering af udlagte aktiver, og at værnetingsreglerne foreslås ændret, således at foged-sager altid kan behandles på det sted, hvor det er mest praktisk.

Et andet hovedformål med udkastet er at gennemføre en mere human retsforfølgning. Der bør ikke opstå et misforhold mellem betydningen af den interesse, som varetages ved fuldbyrdelsen, og de ulemper og økonomiske skader, som påføres skyldneren. Det gælder også i tilfælde, hvor skyldneren kan siges selv at være skyld i, at retsforfølgning er blevet nødvendig. Der sker således en udvidelse af de aktiver, som en skyldner altid har ret til at beholde, ligesom erstatning for invaliditet og ting af særlig affektionsværdi fritages for udlæg. Løn, der ikke er udbetalt, skal ikke kunne gøres til genstand for udlæg, medmindre skyldneren lader lønnen henstå urørt i mere end én uge. Endvidere sker der en begrænsning med hensyn til, i hvilke tilfælde en skyldner kan anholdes og fremstilles i fogedretten ved politiets foranstaltning, og der foreslås indført en regel om erstatning til skyldnere, hos hvem der med urette er blevet foretaget udlæg, eller som er blevet afhentet af politiet, uden at betingelserne herfor har været opfyldt. Endelig kan nævnes, at skyldneren i almindelighed på forhånd skal underrettes om fogedforretningen.

B. Lovforslaget er udarbejdet på grundlag af lovudkastene i betænkningen. Udkastet til lov om ændring af lov om fremgangsmåden ved udpantning for skatter og afgifter m. v., jfr. betænkningen s. 19 og 108-109, er dog optaget i det samtidig fremsatte forslag til ny lov om fremgangsmåden

ved inddrivelse af skatter og afgifter m. v. Der henvises til bemærkningerne til dette forslag.

Lovforslagene afviger fra betækningsudkastet på følgende punkter:

1. Forlig som udlægsfundament.

Efter § 478, stk. 1, nr. 4, i betækningsudkastet kan udenretlige skriftlige forlig og gældsbreve tjene som grundlag for fuldbyrdelse, når det udtrykkeligt er bestemt i dokumentet. Et frivilligt forlig vil normalt samtidig være et gældsbrief, og medtagelsen af udenretlige skriftlige forlig som fuldbyrdesgrundlag vil derfor kun få selvstændig betydning ved siden af gældsbreve, hvis forliget angår andet end betaling af en pengesum, eller hvis det er således betinget, at det af den grund ikke kan karakteriseres som et gældsbrief. En udvidelse af området til andre krav end pengekrav vil imidlertid næppe have større praktisk betydning og forekommer i enkelte situationer betænkelig, f. eks. hvis forliget angår udøvelse af forældremyndighed over et barn. Udvidelsen til at omfatte ikke forfaldne ydelser støder på afgørende betæneligheder, fordi det ikke vil være muligt at foretage en rimelig begrænsning ad fortolkningens vej af de dokumenter, der kan danne grundlag for fuldbyrdelse uden dom. Konsekvensen ville f. eks. blive, at købekontrakter, herunder afbetalingskontrakter, kunne danne grundlag for tvangsfuldbyrdelse, blot de indeholder en bestemmelse herom.

Justitsministeriet har på denne baggrund overvejet at lade begrebet udenretlige forlig udgå af forslaget. Da udenretlige skriftlige forlig om forfalden gæld imidlertid er en velkendt og indarbejdet kontraktstype, er begrebet bibeholdt i forslagens § 478, stk. 1, nr. 4, men i overensstemmelse med gældende ret begrænset til at omfatte forlig om forfalden gæld. Bestemmelsen vil dog næppe få stor selvstændig betydning ved siden af bestemmelsen om gældsbreve i forslagens nr. 5.

2. Advokatbeskikkelse for parterne under fogedsagen.

Efter § 499 i betækningsudkastet og forslagens § 500, stk. 1, vejleder fogedretten i fornødent omfang den, der ikke møder med advokat, om hans retsstilling. Ifølge betækningsudkastets bemærkninger skal denne vejledning være af objektivt indhold og omfatte de retsregler, som under de foreliggende forhold kan komme i betragtning. Det vil være en naturlig følge af vejledningspligten, at fogedretten gør skyldneren opmærksom på eventuelle indsigelser mod grundlaget for fuldbyrdelsen.

Fremsættes der indsigelser mod grundlaget for fuldbyrdelsen, og findes det efter den bevisførelse, der kan ske ved fogedretten, betænkeligt at fremme forretningen, nægter fogedretten efter betækningsudkastets § 500, stk. 1, jfr. forslagens § 501, stk. 1, at efterkomme fordringshaverens anmodning. I betækningsudkastets bemærkninger hedder det om denne regel bl. a., at indsigelsen må have en sådan vægt og være sådant bestyrket, at fogedretten finder det betænkeligt at fremme forretningen. Er der grund til tvivl om, hvorvidt f. eks. et gældsbrief svarer til et virkeligt skyldforhold, bør afvisning i almindelighed ske. Reglen vil tillige være anvendelig under umiddelbare fogedforretninger.

Som led i overvejelserne om bekæmpelse af økonomisk kriminalitet pegede rigsadvokaten i 1973 på, at en mere aktiv holdning fra fogedernes side i form af en videregående officialvirksomhed i visse tilfælde vil være effektiv. Som eksempel herpå nævnte rigsadvokaten, at der burde åbnes adgang for fogeden til at beskikke en advokat for skyldneren, når han kan forventes at være forurettet ved utilbørlige forretningsmetoder.

I anledning af rigsadvokatens bemærkninger indhentede justitsministeriet en udtalelse fra retsplejerådet. I rådets udtalelse hedder det bl. a.: »De anførte regler (det tidligere forslags § 500 og § 501, stk. 1) giver efter rådets opfattelse fogedretterne tilstrækkelige muligheder for at bistå en skyldner, der er således forurettet ved utilbørlige forretningsmetoder, at han som følge heraf for fogedretten kan fremsætte indsigelse om ugyldighed på grund af åger, svig, aftalelovens § 33 m. v. Selvom fogedretterne udnytter den mulighed for – og pligt til – at yde bistand, som lovforslaget åbner, vil der kunne forekomme tilfælde, hvor en sådan indsigelse hverken kan forkastes eller bestyrkes i en sådan grad, at reglen i § 501, stk. 1, finder anvendelse. I nogle af disse tilfælde kan det være rimeligt og ønskeligt at kunne yde skyldneren hjælp til at få forholdet underkastet en nærmere undersøgelse, således at sagen efter fornøden udsættelse kan finde en tilfredsstillende løsning. Rådet skal derfor foreslå, at lovforslaget suppleres med en regel om advokatbeskikkelse. Reglen bør efter rådets opfattelse udformes således, at den ikke alene omfatter de lige nævnte tilfælde, men også andre tilfælde, hvor der kan opstå behov for advokatbeskikkelse, f. eks. hvis der opstår komplicerede juridiske problemer. Reglen bør endvidere omfatte advokatbeskikkelse for såvel rekvisitus som rekvirenten. Den foreslåede fremgangsmåde er enklere og hurtigere end at henvise parterne til at

søge fri proces eller anden retshjælp. Reglen vil eventuelt kunne udformes således: . . . »

Justitsministeriet har kunnet tiltræde rådets forslag, der er identisk med lovforslagets § 500, stk. 2.

3. Adgangen til at forlange udlægsforretning afholdt hos insolvente skyldnere.

Efter § 504, stk. 2, i betækningsudkastet kan en fordringshaver, der ikke har fået tilstrækkeligt udlæg til at dække sin fordring, først påny begære afholdt forretning ved samme fogedret til foretagelse af udlæg, når der er forløbet 6 måneder siden sidste forretning, medmindre der er rimelig grund til at antage, at skyldneren ejer yderligere aktiver, hvori udlæg kan foretages.

Den foreslåede regel vil utvivlsomt afskære en række udlægsforretninger, som ikke tjener noget rimeligt formål. Den omstændighed, at bestemmelsen kun udelukker ny forretning for samme krav, bevirker dog samtidig, at den kun bliver af forholdsvis begrænset rækkevidde. Har fogedretten fra tidligere udlægsforretninger kendskab til, at en skyldner er insolvent, er der efter justitsministeriets opfattelse som hovedregel heller ingen rimelig grund til, at der skal kunne foretages udlægsforretninger hos skyldneren for andre krav fra samme eller andre fordringshavere.

I det forslag, der fremsattes i folketingsåret 1972-73, var bestemmelsen i betækningsudkastets § 504, stk. 2, derfor udvidet til at gælde over for alle skyldnerens kreditorer. Det tidsrum, hvori udlægsforretning i almindelighed ikke kan forlanges afholdt, var samtidig udvidet til 1 år.

Under folketingets behandling rejstes der imidlertid kritik af justitsministeriets forslag. Det blev således anført, at det kan være vanskeligt for kreditor nr. 2 at acceptere insolvenserklæring afgivet over for kreditor nr. 1, der måske ikke er gået særlig effektivt til værks, og at ordningen muligvis kan misbruges af debitorerne. Kritikken fik tilslutning fra Advokatrådet, der desuden fandt, at reglen kan give anledning til flere konkursbegæringer. Endelig anførtes, at ordningen ville medføre en forøget administrativ byrde for fogedretterne, en konsekvens, som også domstolene fremhævede.

Som følge af kritikken er 1 års-fristen i forslaget blevet nedsat til 6 måneder. Reglen gælder kun ubetinget over for samme kreditor, mens det for så vidt angår andre kreditorer, overlades til fogedretten at afgøre, om forretningen skal fremmes. Det overlades til de enkelte retskredse at afgøre, om det vil være hensigtsmæssigt at oprette kartoteker. Der henvises til forslagens § 490 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

Inden lovens ikrafttræden vil retsafgiftsloven blive foreslået ændret således, at betalt afgift for fogedforretningen tilbagebetales, hvis fogedretten afviser at foretage udlægsforretning i henhold til § 490.

4. Politifremstilling af skyldnere.

Efter retsplejelovens § 520, stk. 2, kan skyldneren, hvis han undlader uden lovligt forfald at møde ved en fogedforretning, som han er tilsagt til, begæres fremstillet af politiet. Antallet af sådanne politifremstillinger er meget betydeligt. I årene 1971 og 1972 var antallet af begæringer om fremstilling således henholdsvis 129.821 og 133.677 for hele landet. Heraf medførte henholdsvis 31.397 og 31.811 fremstilling for fogeden. Disse fremstillinger indebærer en betydelig arbejdsmæssig belastning for politiet og hermed betydelige omkostninger for det offentlige. Udgifterne ved den politimæssige behandling af en fremstillingssag andrager skønsmæssigt ca. 100 kr. pr. sag.

Udlægsudvalget har ikke fundet det forsvarligt at foreslå reglerne om fremstilling af skyldnere i fogedretten med politiets bistand ophævet. I stedet har udvalget foreslået forskellige regler, der skal hindre unødvendig eller overdreven brug af politifremstilling. For at sikre, at fogedretten altid nøje undersøger, om betingelserne for politifremstilling er til stede, foreskrives i betækningsudkastets § 493, stk. 2 (lovforslagets § 494, stk. 2), at bestemmelsen skal træffes i form af en kendelse, der skal begrundes. Kan skyldneren undtagelsesvis ikke inden 24 timer fremstilles for fogedretten, skal politiet endvidere efter udkastets § 493, stk. 2, sidste pkt., jfr. § 178, stk. 3, snarest muligt og senest inden 24 timer efter pågribelsen underrette fogedretten, for at denne kan tage stilling til, om forvaringen skal opretholdes. Efter § 493, stk. 2, er det endvidere altid *fogedretten*, der afgør, om en begæring om politifremstilling skal efterkommes, og efter stk. 3 bør fogedretten i almindelighed ikke træffe bestemmelse om fremstilling ved politiet, hvis den anser det for overvejende sandsynligt, at der ikke under forretningen kan opnås hel eller delvis dækning af kravet.

Den under 3 nævnte begrænsning i retten til at forlange udlægsforretning afholdt hos insolvente skyldnere vil også betyde en nedgang i antallet af politifremstillinger.

Strukturudvalget vedrørende politiet har i sin udtalelse om betækningsudkastet foreslået, at der indføres en særlig afgift på 100 kr. for fremstillinger. Subsidiært har udvalget stillet forslag om, at bestemmelsen i betækningsudkastets § 493, stk. 3,

jfr. ovenfor, udvides til også at gælde i tilfælde, hvor fremstilling ved politiets foranstaltning ikke vil stå i rimeligt forhold til gældens størrelse.

Justitsministeriet er enig med udlægsudvalget i, at det ikke vil være forsvarligt helt at ophæve reglerne om politifremstilling. Fremstilling i fogedretten ved politiets foranstaltning er imidlertid et kraftigt indgreb i den personlige frihed, som ikke bør benyttes rutinemæssigt, men kun hvis det af hensyn til fogedforretningens gennemførelse er nødvendigt. Endvidere bør der være et rimeligt forhold mellem indgrebets omfang og det, der kan opnås herved. Den nuværende udbredte anvendelse af fremstilling af skyldnere i fogedretten ved politiets foranstaltning harmonerer dårligt med den tilbageholdenhed, der i øvrigt udvises fra det offentlige side med hensyn til anvendelse af frihedsberøvende foranstaltninger.

I overensstemmelse med det anførte opretholdes adgangen til politifremstillinger i det i betænkningens udkastet anførte omfang og med den yderligere begrænsning, at fremstilling ved politiets foranstaltning i almindelighed ikke kan ske, hvis fremstillingen ikke står i rimeligt forhold til gældens størrelse. Derimod mener justitsministeriet ikke at kunne gå ind for fastsættelsen af en afgift for politifremstillinger.

Spørgsmålet om politifremstilling har sammenhæng med spørgsmålet om foretagelse af udgående fogedforretning. Som anført i betænkningen side 53 har Den danske Dommerforening taget afstand fra et forslag om, at fremstilling først skulle kunne foretages, efter at udgående fogedforretning er forsøgt. Det må efter foreningens opfattelse bero på fogedens skøn, om fremstillingskendelse bør nægtes, før udgående forretning har været forsøgt.

Justitsministeriet er enig med dommerforeningen heri. Såfremt fremstillingskendelse nægtes af hensyn til gældens størrelse, bør udgående forretning dog foretages, såfremt fordringshaveren fremsætter ønske herom.

Hvis hverken fordringshaveren eller skyldneren møder under fogedforretningen, må fogedretten afgøre, om fremstilling skal ske eller ej, uanset om fordringshaveren har begæret fremstilling. Træffer fogedretten ikke bestemmelse om fremstilling, foreligger en beslutning, som fordringshaveren kan kære til landsretten.

Det vil i almindelighed for alle parter være den mest hensigtsmæssige løsning, at skyldneren frivilligt giver møde i fogedretten, således at man kan undgå såvel udgående forretning som politifremstilling.

Begrundelsen for skyldnerens udeblivelse vil ofte

være, at han tilsiges til at møde på et tidspunkt af dagen, hvor han ikke uden at forsømme sit arbejde vil kunne komme. Justitsministeriet er derfor indstillet på at søge antallet af fremstillinger nedbragt ved at åbne mulighed for, at skyldnere kan give møde uden for sædvanlig arbejdstid. En sådan ordning kunne f. eks. gå ud på, at der i tilfælde, hvor skyldneren udebliver efter første tilsigelse, forsøges med en fornyet tilsigelse til at møde på et andet tidspunkt, f. eks. mellem kl. 16 og 18. Det kunne også i forbindelse med den første tilsigelse tilkendes skyldneren, at mødetidspunktet efter nærmere aftale med dommerkontoret kan ændres til et for ham mere hensigtsmæssigt tidspunkt.

Efter forslagets § 491, stk. 2, bemyndiges justitsministeren til at fastsætte regler om afholdelse af fogedforretninger uden for sædvanlig kontortid. Inden sådanne regler fastsættes, vil der dog blive gennemført en forsøgsordning ved forskellige embeder.

I nogle tilfælde er det sket, at politiet som følge af en utilstrækkelig angivelse af skyldnerens navn og adresse ved en fejltagelse har henvendt sig til en anden end skyldneren for at gennemføre en fremstilling i fogedretten. For så vidt muligt at undgå sådanne forvekslinger overvejer justitsministeriet at anmode politiet om altid at tilbagesende sagen til rekvirenten, hvis fremstillingskendelsen ikke giver mulighed for en sikker identifikation af skyldneren, således at rekvirenten ved henvendelse til folkeregistret eller på anden måde kan fremskaffe nye oplysninger om skyldneren. Fører rekvirentens undersøgelser ikke til noget resultat, må politiet yde ham bistand til at eftersøge skyldneren i overensstemmelse med de almindelige regler herom.

5. Fordringshavernes møde under udlægsforretninger.

Efter den gældende lovs § 517, stk. 1, kan en eksekutionsforretning kun fremmes, hvis der gives behørigt møde fra domhaverens side, medmindre »dommen eller forliget lyder på betaling af en pengesum, der, bortset fra de efter sagens begyndelse påløbne renter og sagsomkostninger, ikke overstiger 200 kr., og der ikke æskes udlæg i fast ejendom«.

Den gældende beløbsgrænse foreslås i betænkningens udkastets § 491, stk. 2, forhøjet til 1.000 kr. Udvalget har endvidere ikke anset det for nødvendigt at forlange fordringshaverens tilstedeværelse, selvom der bliver tale om udlæg i fast ejendom.

Møde for fordringshaveren vil især være betydningsfuld, hvis der opstår tvivl om gældens størrelse eller med henblik på fastsættelse af en afdragsordning for skyldneren.

F. t. l. vedr. retsplejeloven m. v.

Efter lovforslagets § 501, stk. 2, der i alt væsentligt svarer til gældende ret, kan indsigelser mod rigtigheden af domme og kendelser og indsigelser mod indenretlige forlig, som angår rettens virksomhed, ikke gøres gældende under tvangsfuldbyrdsen. I øvrigt kan i princippet fremsættes alle indsigelser mod kravet eller dets størrelse. I langt den overvejende del af fogedsager om tvangsfuldbyrdelse af pengekrav fremkommer skyldneren imidlertid ikke med sådanne indsigelser. I det hele taget er det sjældent, at der opstår spørgsmål, der kræver medvirken af en jurist. Inden for det store københavnske område og i et vist omfang også ved fogedretter i provinsen giver visse advokater da også regelmæssigt møde i fogedretterne ved kon-torfunktionærer.

I lovforslaget, der fremsættes i folketingsåret 1972-73, foreslog justitsministeriet derfor den af udlægsudvalget foreslåede beløbsgrænse på 1.000 kr. ophævet, således at kravet om fordringshaverens møde under forretningen helt opgives for så vidt angår sager om tvangsfuldbyrdelse af pengekrav, jfr. forslaget § 492, stk. 2.

Dette forslag mødte dog kritik under folketingets behandling af lovforslaget, og da det ofte vil være rimeligt, at fordringshaveren giver møde i større sager, foreslås alene en forhøjelse af beløbsgrænsen til 5.000 kr. Der er dog gjort undtagelse med hensyn til sager om udlæg på grundlag af pantebreve i fast ejendom udstedt til statskassen eller realkreditinstitutterne. I disse sager er der uanset kravets størrelse ikke behov for, at fordringshaveren møder.

Bestemmelsen i § 492, stk. 3, er bortset fra en redaktionel ændring uændret i forhold til det tidligere lovforslag. Afgørelse om skyldnerens indsigelser bør først træffes, efter at fordringshaveren har haft lejlighed til at udtale sig, medmindre afgørelsen går ud på, at indsigelsen afvises.

Med hensyn til mulighederne for fastsættelse af afdragsordninger henvises til 6.

Efter justitsministeriets opfattelse bør det kun pålægges skyldneren at betale omkostninger i forbindelse med fordringshaverens møde under forretningen, hvis det har været nødvendigt for fordringshaveren at give møde, d. v. s. hvis fogedretten har indkaldt ham, eller hvis fogedretten i øvrigt finder det rimeligt, at han har givet møde. Dette er præciseret i forslaget § 503, stk. 1, 3. punkt.

Retsafgiftsloven vil inden lovens ikrafttræden blive foreslået ændret således, at der uden afgift udfærdiges udskrift eller anden meddelelse vedrørende det passerede til fordringshaveren, når denne ikke har givet møde under udlægsforretningen. For-

dringshaveren vil herved få mulighed for at blive gjort bekendt med skyldnerens oplysninger under fogedforretningen.

6. Udlagte genstandes forbliven hos skyldneren m. v.

I praksis sker det ofte, at fordringshaveren og skyldneren under en udlægsforretning træffer aftale om en afdragsordning for skyldneren. Overholder skyldneren aftalen, undlader fordringshaveren herefter i almindelighed at lade de udlagte genstande bortsælge på tvangsauktion. En sådan udgang på forretningen vil normalt være i alles, men først og fremmest skyldnerens interesse. Bortsalg af udlagte genstande på tvangsauktion indbringer, selv om de har en betydelig brugsværdi for skyldneren og hans familie, ofte kun ringe beløb. Muligheden for fastsættelse af afdragsordninger bør derfor opretholdes, selv om der ikke mere skal gives møde fra fordringshaverens side, og den bør endvidere ikke være begrænset til tilfælde, hvor der kan opnås en aftale mellem parterne.

Der foreslås derfor i § 525, stk. 1, indsat en bestemmelse om, at fogedretten skal kunne bestemme, at udlagt løsøre ikke må fratages skyldneren, så længe denne overholder en afdragsordning, der er fastsat af fogedretten og tiltrådt af skyldneren. Afdragsordningen behøver derimod ikke at være tiltrådt af fordringshaveren. Bestemmelsen forudsættes især anvendt med hensyn til aktiver, der – selv om de ikke er omfattet af trangsbeneficiet – alligevel har en betydelig brugsværdi for skyldneren og hans familie. Bestemmelsen bør derimod anvendes med en vis varsomhed over for rene luksusgenstande og aktiver af betydelig værdi, medmindre afdragsordningen tiltrædes af fordringshaveren. Fogedrettens afgørelse efter stk. 1 vil være til hinder for, at en senere udlægshaver fratager skyldneren genstanden, så længe denne overholder den først indgæede afdragsordning.

I modsætning til det tidligere fremsatte lovforslag er det af hensyn til 1-års-reglen i forslaget § 526, stk. 4, nu udtrykkeligt bestemt, at afdragsordningens varighed ikke kan overstige 10 måneder, medmindre fordringshaveren samtykker.

Bestemmelsen i § 525, stk. 1, omfatter som nævnt kun løsøre. Det vil imidlertid ofte være endnu vigtigere for skyldneren, at han ikke mister den faste ejendom, hvori han og hans familie bor. Efter forslaget § 517, stk. 4, skal fogedretten påse, at udlægget sker i de aktiver, skyldneren og hans husstand bedst kan undvære, og udlæg bør derfor så vidt muligt ikke foretages i fast ejendom, der tjener til bolig for skyldneren eller hans husstand. Der vil imidlertid ikke altid være andre aktiver,

som er tilstrækkelige til dækning af fordringen. Da man endvidere af hensyn til kreditgivningen ikke har ment, at transgbeneficiet bør omfatte fast ejendom, jfr. forslaget § 509, stk. 1, vil det undertiden være nødvendigt at foretage udlæg i fast ejendom, som tjener til bolig for skyldneren eller hans husstand. Af hensyn til skyldneren og hans familie bør der derfor ligesom ved udlæg i løsøre gennemføres en ordning, hvorefter skyldneren længst muligt bevarer ejendommen.

Det norske konkurslovsudvalg har i sin betænkning om gældsforhandling og konkurs (NOU 1972:20) foreslået, at fogedretten efter skyldnerens begæring skal kunne bestemme, at tvangs salg af skyldnerens faste ejendom eller lejeret til fyldestgørelse af andre krav end lejekrav og panteret kun kan ske, hvis der skaffes skyldneren en anden bolig, der med hensyn til beliggenhed, størrelse og pris tilfredsstiller rimelige krav.

Efter justitsministeriets opfattelse bør en så vidtgående bestemmelse som den af det norske konkurslovsudvalg foreslåede imidlertid ikke gennemføres her i landet.

Der foreslås i stedet i § 525, stk. 2, indsat en bestemmelse om, at en fordringshaver, der har opnået udlæg i fast ejendom, der tjener til bolig for skyldneren eller hans husstand, ikke kan forlange ejendommen sat på tvangsauktion, så længe skyldneren overholder en afdragsordning, der er fastsat af fogedretten og tiltrådt af skyldneren. Denne afdragsordning vil efter omstændighederne kunne udstrækkes ud over de ovennævnte 10 måneder. I modsætning til reglen i stk. 1 om løsøre har man ikke ment at burde hindre en senere udlægshaver i at gennemføre tvangsauktion, medmindre der også for denne udlægshavers krav kan fastsættes en afdragsordning. Reglen i stk. 2 tager kun sigte på fast ejendom, der tjener til helårsbolig.

De foreslåede regler finder ifølge forslaget § 525, stk. 3, ikke anvendelse ved udlæg på grundlag af pantebrev med pant i det udlæg.

Reglerne vil heller ikke være af større betydning ved inddrivelse af skatter og afgifter. Vedkommende myndighed har normalt, inden sagen sendes til inddrivelse, taget stilling til, om henstand bør ydes. Der bør derfor i almindelighed ikke ydes yderligere henstand.

7. Nedlæggelse af sognefogeddistrikter.

Efter retsplejelovens § 118, stk. 2, bistår sognefogederne politiet efter de hidtil gældende regler, d. v. s. forordningen af 11. november 1971 om sognefogeders beskikkelse, deres embedsforretninger og belønninger. Sognefogederne udnævnes af amt-

manden, men hører i administrativ henseende under politimesteren.

Udover at være bistand for politiet foretager sognefogederne navnlig udlægs- og udpantningsforretninger vedrørende løsøre under 200 kr.

Justitsministeriet har bl. a. som følge af indstillingen i betænkning nr. 605/1971 fra strukturudvalget vedrørende politiet haft forhandlinger med sognefogedforeningerne om nedlæggelse af de bestående sognefogeddistrikter. Der er under disse forhandlinger opnået enighed om, at der ikke i dag er grundlag for at opretholde hovedparten af sognefogedstillingerne, og disse stillinger er nu nedlagt, medmindre ganske særlige forhold, f. eks. geografiske, har begrundet opretholdelse af enkelte stillinger. Bestemmelsen i betænkningssudkastets § 503 om udlæg for beløb på ikke over 1.000 kr. ved sognefogeden er derfor ikke medtaget i lovforslaget.

8. Bortset fra de under 1-7 nævnte ændringer er lovforslaget i det væsentlige overensstemmende med udlægsudvalgets lovudkast. Der kan derfor i det hele henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser i betænkningssudkastet. Nedenfor omtales hovedsageligt alene de bestemmelser, der har fået et andet indhold end i betænkningen.

C. Betænkningssudkastene og et af justitsministeriet udarbejdet lovforslag med de oven for nævnte ændringer har været forelagt for præsidenterne for østre og vestre landsret, sø- og handelsretten i København, Københavns byret og Århus by- og herredsret, Den danske Dommerforening, Foreningen af dommerfuldmægtige i Danmark, Foreningen af politimestre i Danmark, Foreningen af politiasessorer og politifuldmægtige i Danmark, politidirektøren i København, advokatrådet, finansministeriet, Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg kommuner og Foreningen af pantefogeder i Danmark. Herudover har betænkningssudkastene været forelagt for justitsministeriets strukturudvalg vedrørende politiet.

Forslaget vil som følge af begrænsningerne i adgangen til politifremstilling af skyldnere i fogedretten medføre en arbejdsmæssig lettelse for politiet. Forslagets betydning for domstolene er vanskeligere at bedømme. På den ene side må forslaget antages at medføre en vis nedgang i antallet af fogedsager som følge af reglen i § 490, jfr. ovenfor under B,3. På den anden side har nedlæggelsen af sognefogeddistrikterne, jfr. ovenfor under B, 7, medført en forøget arbejdsbyrde for fogedretterne.

Endvidere må forslaget gennemførelse antages at medføre et større antal udgående forretninger, idet det må påregnes, at fordringshaveren i anmodningen om fogedforretning begærer udgående fogedforretning i tilfælde, hvor skyldneren ikke møder, og fogeden ikke afsiger kendelse om politifremstilling. Det må forventes, at denne anmodning i reglen imødekommes bortset fra tilfælde, hvor fogeden anser det for overvejende sandsynligt, at dækning ikke kan opnås, jfr. § 494, stk. 3, 1. pkt. Der vil endvidere opstå et vist merarbejde med udskillelsen af de udlægsanmodninger, som skal afvises. Det endelige resultat vil formentlig blive, at der vil opstå behov for en moderat udvidelse af kontorpersonalet ved domstolene. Der må endvidere påregnes visse mindre udgifter til afholdelse af kurser for fogedretternes personale. Den samlede merudgift anslås til ca. 1,2 mill. kr. årligt.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

Efter § 17 a, stk. 2, kan landsrettens præsident efter indstilling fra dommeren meddele andre personer end fuldmægtige ved underretterne bemyndigelse til at udføre foged- og skifteforretninger, hvori der ikke skal træffes afgørelse af tvistigheder. For så vidt angår Københavns byret og by- og herredsretterne i Århus, Odense og Aalborg meddeles bemyndigelsen af rettens præsident. Efter henstilling fra præsidenten for sø- og handelsretten i København udvides bestemmelsen ved forslaget til også at gælde denne ret. Det er samtidig præciseret, at personer, der er bemyndiget til at udføre fogedforretninger, i det omfang det bestemmes af vedkommende dommer, kan træffe afgørelser om afvisning af en anmodning om afholdelse af udlægsforretning hos en skyldner, hos hvem det under en tidligere forretning inden for de sidste 6 måneder ikke har været muligt at opnå dækning, jfr. de almindelige bemærkninger til forslaget under B, 3, om fremstilling af skyldneren ved politiets foranstaltning, jfr. de almindelige bemærkninger under B, 4, og om fastsættelse af afdragsordning efter forslaget § 525, jfr. de almindelige bemærkninger under B, 6.

Til nr. 2.

Ved lov nr. 88 af 26. marts 1975 forhøjedes grænsen for underretssager til 30.000 kr. Under behandlingen af lovforslaget pegede advokatrådet på, at forhøjelsen ville forøge de i forvejen ekssi-

sterende vanskeligheder med at finde det fornødne antal prøvesager for kandidater til landsretsprøven, hvorfor rådet foreslog forskellige lempelser af de praktiserede regler om prøvesager. Justitsministeriet henlede landsretternes opmærksomhed på spørgsmålet, og disse har herefter meddelt ministeriet, at prøven kan aflægges for kun to forskellige afdelinger, og at der kan forløbe indtil 3 år mellem den første og den sidste sag. Landsretterne har endvidere foreslået, at antallet af prøvesager nedsættes fra tre til mindst to. Forslaget bygger på landsretternes forslag, der er tiltrådt af justitsministeriets advokatudvalg, hvor spørgsmålet om en ændring af retsplejelovens afsnit om advokater for tiden overvejes. Det er en forudsætning for at begrænse bedømmelsen til to sager, at dette kun sker i tilfælde, hvor resultatet er utvivlsomt. På den anden side kan prøven fortsat højst omfatte tre sager.

Til nr. 3 og 4.

Bestemmelserne svarer til udlægsudvalgets udkast § 1, nr. 1.

Til nr. 5-10.

Bestemmelserne svarer til udlægsudvalgets udkast § 1, nr. 2, 3, 18-20 og 4.

Til nr. 11.

Udlægsudvalgets udkast § 1, nr. 5-9.

Lovforslagets §§ 478-489 svarer til betænkningssudkastets §§ 478-489. Lovforslagets § 490 er ny. Lovforslagets §§ 491-503 svarer til betænkningssudkastets §§ 490-502. Betænkningssudkastets § 503 om sognefogeder er ikke medtaget i lovforslaget, jfr. de almindelige bemærkninger under B, 7. Lovforslagets §§ 504-524 svarer til betænkningssudkastets §§ 504-524. Lovforslagets § 525 er ny. Lovforslagets §§ 526-528 svarer til betænkningssudkastets §§ 525-527.

Til § 478.

I modsætning til betænkningssudkastet og det tidligere fremsatte lovforslag indeholder § 478, stk. 1, nr. 3, en udtrykkelig bestemmelse om, at aftaler om overførelse af forældremyndigheden, der godkendes af overvridheden efter myndighedslovens § 30 kan danne grundlag for tvangsfuldbyrdelse.

Gennemførelse af § 478, stk. 1, nr. 7, rejser spørgsmålet om, hvorvidt retsplejelovens kap. 41 om hurtig retsforfølgning i veksel- og checksager m. v. kan ophæves. Dette overvejes i justitsministeriet.

Til § 484.

Efter tinglysingsloven § 42 a, stk. 2, (lov nr. 277

af 30. maj 1973 om ændring af tinglysningsloven) kan kreditor i tilfælde, hvor renter og afdrag efter et pantebrev i fast ejendom ikke betales rettidigt, kun forlange kapitalen indfriet, hvis debitor ikke har betalt renter og afdrag senest 7 dage efter, at skriftligt påkrav herom er afsendt eller fremsat. Påkravet skal være afgivet efter sidste rettidige betalingsdag. Dette indebærer, at fuldbyrdelsesfristen i disse tilfælde først løber, når der er gået 7 dage efter, at påkravet er afsendt eller fremsat.

Til § 485.

I forhold til det tidligere fremsatte lovforslag er der foretaget en redaktionel ændring i bestemmelsen.

Til § 486, stk. 2.

Efter bestemmelsen i betænkningens udkastets § 486, stk. 2, der er omtalt i betænkningen side 44-45, kan fogedretten bestemme, at et krav skal kunne fuldbyrdes, selv om fristerne i §§ 480-485 endnu ikke er udløbet, eller selv om forkyndelse af meddelelse om udpantning ikke er sket, såfremt det må antages, at muligheden for at opnå dækning ellers vil blive væsentlig forringet. Fuldbyrdelsen kan i så fald betinges af forudgående sikkerhedsstillelse.

Bestemmelsen tænkes anvendt dels i tilfælde, hvor fordringshaveren efter dommens afsigelse får kendskab til omstændigheder, som gør en omgænde fuldbyrdelse påkrævet, dels i tilfælde, hvor fordringshaveren ifølge et dokument, der giver adgang til inddrivelse, efter at fordringen er forfaldet, men inden fuldbyrdelsesfristen er udløbet, får kendskab til sådanne omstændigheder.

De ændringer, der i lovforslaget er foretaget i forhold til bestemmelsen i betænkningens udkastet, tilsigter alene at præcisere, dels at skyldneren under fogedforretningen kan give afkald på de i §§ 480-485 nævnte frister, jfr. betænkningen side 43, dels at bestemmelsen også gælder i tilfælde, hvor en dom er anket rettidigt inden fuldbyrdelsesfristens udløb.

Til § 487, stk. 5.

Der skal ikke betales ny retsafgift.

Til § 488, stk. 2.

Ændringerne i forhold til betænkningens udkastet er en følge af begrænsningen af fordringshaverens mødepligt under udlægsforretninger, jfr. de almindelige bemærkninger B, 5.

Til § 490.

Om begrundelsen for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger B, 3.

Justitsministeriet har overvejet, om udlægsfor-

retning inden for 6-månedersfristen kun skulle afskæres i tilfælde, hvor fogden under en udgående fogedforretning har konstateret skyldnerens insolvens. Justitsministeriet har imidlertid taget afstand herfra, idet det må bero på fogdens skøn, om skyldnerens forklaring skal lægges til grund. Den omstændighed, at fogden udelukkende har lagt skyldnerens forklaring i fogedretten til grund, kan dog tages i betragtning ved afgørelsen af, om der bør afholdes ny fogedforretning, jfr. § 490, stk. 2.

Den manglende dækning kan derfor være konstateret ved, at skyldneren til fogedbogen har erklæret intet at eje, der kan gøres til genstand for udlæg, eller ved at der under en udgående fogedforretning ikke hos skyldneren er fundet aktiver, som er tilstrækkelige til at dække den fordring, der blev søgt tvangsfuldbyrdet.

Efter den foreslåede bestemmelse kan udlægsforretning afholdes inden for 6 måneder, hvis der er rimelig grund til at antage, at skyldneren ejer aktiver, hvori udlæg kan foretages, jfr. nærmere betænkningen side 64. Aktiver, hvori der tidligere er foretaget udlæg, kan dog kun danne grundlag for en ny fogedforretning, hvis værdien overstiger det beløb, for hvilket der er foretaget udlæg.

Som andre omstændigheder, der kan begrunde en ny udlægsforretning inden for 6-månedersfristen, kan nævnes, at skyldneren ikke har givet møde under den tidligere forretning, og at der heller ikke er givet møde af nogen anden på hans vegne. Endvidere kan der f. eks. tænkes at være behov for en ny insolvenserklæring i tilfælde, hvor skyldnerens bo begæres taget under konkursbehandling, jfr. herved konkurslovens § 41.

Til § 492.

Der henvises til de almindelige bemærkninger B, 5.

Til § 493.

Efter lovforslagets § 493, der svarer til betænkningens udkastets § 492, skal fogedretten så vidt muligt underrette skyldneren om tid og sted for forretningen. Underretningen kan ske ved tilsigelse til forretningen. Underretning kan dog bl. a. undlades, hvis fogedretten finder det ubetænkeligt at foretage forretningen uden forudgående meddelelse til skyldneren. Har fogedretten tilsagt skyldneren til en forretning, der skal foretages på rettens kontor, vil der, hvis skyldneren udebliver, samme dag kunne foretages udgående forretning uden fornyet underretning til skyldneren.

Til § 494, stk. 3.

Der henvises til de almindelige bemærkninger under B, 4.

Til § 495.

Den ændrede affattelse i forhold til betækningsudkastet (§ 494) tilsigter i første række at præcisere, at en fogedforretning i almindelighed kun kan foretages på rettens kontor, hvis skyldneren giver møde eller fremstilles. Skyldneren behøver ikke selv at være til stede; det er tilstrækkeligt, at en anden giver møde for ham, jfr. retsplejelovens § 260, stk. 5, og § 265.

Efter *stk. 1, 2. pkt.*, der er redaktionelt ændret i forhold til det tidligere fremsatte lovforslag, kan udlæg i fast ejendom i henhold til pantebrev, jfr. forslaget § 478, stk. 1, nr. 6, dog foretages på rettens kontor, selv om skyldneren ikke er mødt. I disse tilfælde er det i almindelighed ikke nødvendigt, at skyldneren er til stede under forretningen, og denne kan i de fleste tilfælde lige så godt foretages på rettens kontor som på ejendommen, hvorved omkostninger spares. Skyldneren bør i forbindelse med tilsigelsen til at møde på rettens kontor gøres opmærksom på, at der kan foretages udlæg i ejendommen, selv om han ikke møder. Det følger af § 519, stk. 2, 2. pkt., at fogedretten, når skyldneren ikke er til stede, efterfølgende skal gøre denne bekendt med udlæggets retsvirkninger ved en skriftlig meddelelse. Har pantnavereren anmodet om optegnelse af de i tinglysningslovens §§ 37 og 38 nævnte tilbehørsgegenstande, jfr. § 518, stk. 2, er undtagelsesbestemmelsen i stk. 1 ikke anvendelig.

Stk. 3 svarer til betækningsudkastets § 494, stk. 1, 2. pkt. Bestemmelsen gælder også i tilfælde, hvor forretningen undtagelsesvis kan foretages på rettens kontor, selv om skyldneren ikke giver møde, jfr. stk. 1, 2. pkt.

Til § 500.

Der henvises til de almindelige bemærkninger B, 2.

Til § 501, stk. 1 og 3.

Efter betækningsudkastets § 500, stk. 3, kan bevisførelse ved afhøring af parter eller vidner eller ved syn og skøn ikke finde sted, medmindre fogedretten undtagelsesvis tillader det. Denne bestemmelse svarer ganske til den gældende lovs § 524, stk. 4, jfr. betænkningen side 58.

Det oplyses i betænkningen side 58–59, at udvalget har overvejet i stedet at opstille en lovregel, hvorefter bevisførelse kunne finde sted efter de almindelige regler i domstolssager, medmindre fogedretten finder, at bevisførelse må nægtes. Da en sådan regel ikke ville give synderlig vejledning, er udvalget imidlertid blevet stående ved opretholdelsen af den gældende regel.

Bestemmelsen gælder ikke alene ved udlæg og tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav, men f. eks. også ved umiddelbare fogedforretninger, jfr. retsplejelovens § 610. Medens der ved umiddelbare fogedforretninger i almindelighed udvises – og også bør udvises – betydelig tilbageholdenhed med hensyn til tilladelse af bevisførelse, gør de samme betæneligheder sig imidlertid ikke gældende ved udlægsforretninger. Dette gælder navnlig i tilfælde, hvor skyldneren påstår, at det krav, som søges fuldbyrdet, er ophørt på grund af betaling eller andre efterfølgende omstændigheder. Hertil kommer, at forslaget, bl. a. ved den foreslåede udvidelse af muligheden for tvangsfuldbyrdelse uden dom, jfr. forslaget § 478, stk. 1 nr. 4–7, tilsigter at forenkle fremgangsmåden for inddrivelse af pengekrav, og at denne del af forslaget vil miste en del af sin betydning, hvis bevisførelse ikke kan finde sted i fogedretten. I sådanne tilfælde vil det oftest være i begge parter interesse, at den fornødne bevisførelse finder sted ved fogedretten, fremfor at denne i medfør af bestemmelsen i § 501, stk. 1, blot nægter at efterkomme begæringen, således at spørgsmålet henskydes til afgørelse under en almindelig retssag.

Justitsministeriet har derfor fundet det rigtigst, at bestemmelsen udformes således, at bevisførelse kan finde sted i fogedretten, medmindre der er tale om en bevisførelse, som på grund af dens omfang eller beskaffenhed eller af andre særlige grunde bør ske under almindelig rettergang.

Den ændrede formulering af *stk. 1* tilsigter alene at præcisere, at bevisførelse i almindelighed kan ske i fogedretten. Bestemmelsen omfatter alle indsigelser mod fuldbyrdelsen, hvis fremsættelse ikke udtrykkelig er afskåret, jfr. herved stk. 2.

Til § 502, stk. 1.

Efter forslaget kan fogedretten udsætte fuldbyrdelsen bl. a. i tilfælde, hvor den *dom*, der søges fuldbyrdet, er anket efter fuldbyrdelsesfristens udløb. Der vil relativt sjældent blive tale om fuldbyrdelse af en *kendelse*, men udsættelse vil da i givet fald kunne ske efter stk. 1, nr. 3, der giver fogedretten adgang til at udsætte forretningen, når andre særlige grunde foreligger.

Til § 503, stk. 1.

Der henvises til de almindelige bemærkninger B, 5.

Til § 505.

I *stk. 2* er det præciseret, at erstatning og godtgørelse for uberettiget fremstilling af skyldneren eller for fejlagtig foretagelse af fogedforretningen hos en anden end skyldneren skal ydes efter reg-

lerne i paragraffens stk. 1, 1. pkt., d.v.s. efter en objektiv ansvarsregel, jfr. betænkningen side 66.

I *stk. 3* er det endvidere udtrykkeligt nævnt, at fogedrettens afgørelse skal træffes ved kendelse.

Til § 506, stk. 2.

I forhold til det tidligere fremsatte lovforslag er bestemmelsen ændret ved, at ordene »eller stadfæstet« i 1. pkt., og »eller stadfæstes« i 2. pkt. er udgået. Stadfæstelse af en fogedforretning finder sted i tilfælde, hvor der af skyldneren rejses indsigelse mod en udlægsforretning, der er foretaget af en pante- eller toldfoged, jfr. § 6 i det samtidig fremsatte lovforslag om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m. v., og hvor fogedretten ikke tager indsigelsen til følge. Justitsministeriet har imidlertid fundet det rettest, at reglerne om appel af disse afgørelser optages i inddrivelsesloven, jfr. forslag til sidstnævnte lovs § 7.

Til § 509, stk. 3.

Efter betækningsudkastets § 509, stk. 3 og 4, kan skyldneren ligesom efter den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 509, stk. 4, give afkald på udtagelsesretten efter § 509, stk. 1 og 2. Et forhåndsafkald kan efter stk. 3 tilbagekaldes, indtil udlæg er foretaget.

Denne adgang for skyldneren til at give afkald på udtagelsesretten efter § 509, stk. 1 og 2, er formentlig, selv efter de foreslåede udvidelser af denne udtagelsesret, kun af meget begrænset betydning for kreditgivningen. Hertil kommer, at afkaldet gives på et tidspunkt, hvor skyldneren ikke altid kan overse rækkevidden af afkaldet, idet afhentning og tvangsauktion typisk ligger et stykke fremme i tiden, og skyldneren regner med at kunne overholde en afdragsordning, således at han ikke mister de udlagte genstande. De samme hensyn, som har ført til, at forhåndsafkald anses for uforbindende, jfr. betænkningen side 75, taler derfor efter justitsministeriets opfattelse for, at udtagelsesreglerne i § 509, stk. 1 og 2, gøres præceptive, således at skyldneren ikke gyldigt kan give samtykke til udlæg i aktiver, der omfattes af stk. 1 og 2. Dette er præciseret i forslaget § 509, stk. 3, der erstatter betækningsudkastets § 509, stk. 3 og 4.

Til § 510, stk. 1.

Udlægsudvalgets betænkning indeholder s. 77, 2. spalte, sidste afsnit, og s. 78, 1. spalte, 1. afsnit, nogle bemærkninger om foretagelse af særskilt udlæg i tilbehør til landbrugsejendomme. Udvalget har over for justitsministeriet oplyst, at disse be-

mærkninger som følge af en teknisk fejl er medtaget i betænkningen, da de henviser til et tidligere lovudkast.

Til § 511, stk. 1.

Bl. a. på baggrund af udtalelser under 1. behandlingen af det tidligere fremsatte lovforslag har justitsministeriet påny overvejet spørgsmålet om adgang til udlæg for private krav i fremtidige, d. v. s. endnu ufortjente og uforfaldne, lønindtægter.

Som anført i udlægsudvalgets betænkning s. 81 er lønindeholdelse en effektiv og billig inddrivelsesform. For skyldneren er det en fordel at undgå tvangsrealisation af løsøre, der erfaringsmæssigt sælges betydeligt under brugsværdien. Gennem lønindeholdelse vil man endvidere have mulighed for at undgå de stødende tilfælde, hvor skyldnere med betydelige lønindtægter og levestandard i overensstemmelse hermed har indrettet sig således, at udlæg ikke kan foretages.

Imod lønindeholdelse taler navnlig, at man her ved angriber det økonomiske grundlag for skyldnerens og hans families tilværelse, således at man risikerer, at lønindeholdelse i overvejende grad vil styrke fordringshaverens stilling på skyldnerens bekostning. Adgang til lønindeholdelse måtte under alle omstændigheder begrænses, således at hele lavtlønsområdet, i hvert fald for forsørgere, blev undtaget. Hertil kommer, at lønindeholdelse kun kan anvendes over for A-skatteydere og kun for deres nettoindtægt. I en række tilfælde vil muligheden for lønindeholdelse dernæst begrænses af, at der i forvejen tilbageholdes løn for børne- og hustrubidrag ifølge lov om inddrivelse af underholdsbidrag. Reglerne om transgbeneficiet vil kunne påvirke en yderligere begrænsning, idet man måtte tage fornødent hensyn til skyldnerens udgifter til mad, bolig etc. En regel om lønindeholdelse vil derfor i første række kun omfatte lønmodtagere med gode indtægter, og disse personer er formentlig i forvejen de mest solide betalere. Reglen ville derfor formentlig kun få en begrænset betydning. Hertil kommer, at fogedretten efter forslaget § 525, stk. 1, kan bestemme, at udlagt løsøre ikke må fratages skyldneren, så længe denne overholder en afdragsordning, der er fastsat af fogedretten og tiltrådt af skyldneren. Denne regel må antages i mange tilfælde at tilskynde skyldneren til at betale gælden af sin løn, således at tvangsauktion undgås.

På denne baggrund har justitsministeriet ikke fundet det hensigtsmæssigt at foreslå indførelse af adgang til lønindeholdelse.

Til § 513, stk. 2.

Under hensyn til bestemmelsen i lovforslagets § 511, stk. 1, hvorefter udlæg som hovedregel ikke kan foretages i ikke udbetalt løn eller andet vederlag for personligt arbejde, har justitsministeriet fundet det rimeligt også at afskære udlæg i krav på erstatning for tab af arbejdsfortjeneste, indtil erstatningsbeløbet er udbetalt.

Til § 517, stk. 4.

Den ændrede formulering af denne bestemmelse i forhold til betænkningssudkastet er en følge af begrænsningen af fordringshaverens mødepligt under udlægsforretninger, jfr. de almindelige bemærkninger B, 5.

Til § 520, stk. 1.

I tilfælde, hvor der er risiko for, at skyldneren vil misbruge sin udskillelsesret, og hvor der er indkaldt til forberedende møde til tvangsauktion over ejendommen, giver betænkningssudkastet og det tidligere fremsatte lovforslag mulighed for, at fogedretten kan fratage skyldneren udskillelsesretten også efter anmodning fra »andre udlægshavere eller panthavere«. Også andre rettighedshavere end udlægs- og panthavere, f. eks. den berettigede ifølge en servitut, kan imidlertid tænkes at have en interesse i, at ejendommens værdi ikke forringes, jfr. § 563, stk. 2. Lovforslaget er derfor ændret, således at også sådanne rettighedshavere er omfattet af stk. 1, sidste pkt.

Til § 525.

Der henvises til de almindelige bemærkninger B, 6.

Til § 526.

Efter lovforslagets § 526, stk. 4, bortfalder udlæg i løsøre bortset fra registrerede skibe og luftfartøjer i almindelighed 1 år efter udlæggets foretagelse, medmindre udlægshaveren forinden har forlangt tvangsauktion afholdt. Det samme gælder udlæg i fordringer, hvis der for fordringen er udstedt omsætningsgældsbrief eller andet dokument, hvis særlige beskaffenhed medfører, at skyldneren ifølge fordringen ikke frigøres ved at betale til andre end ihændeoveren. Efter betænkningssudkastet skulle 1-årsreglen gælde ved alle udlæg bortset fra udlæg i fast ejendom eller i registrerede skibe eller luftfartøjer, således navnlig også ved udlæg i fordringer. Justitsministeriet har imidlertid fundet, at 1-årsreglen bør begrænses til kun at omfatte de fordringsdokumenter, som hidtil har været omfat-

tet af de gældende bestemmelser i § 533, stk. 2 og 3. Dette skyldes navnlig, at det ved udlæg i andre fordringer typisk vil være mere hensigtsmæssigt at afvente fordringens forfaldstid end at bortsælge fordringen på auktion.

Betænkningssudkastet indeholdt endvidere i § 525, stk. 3, en bestemmelse, hvorefter udlæg skulle vige for senere konkurs eller tvangsakkord, såfremt aktivet på frisdagen stadig var i skyldnerens besiddelse, medmindre udlægshaveren havde været hindret i at bringe aktivet ud af skyldnerens besiddelse. Denne bestemmelse blev af udvalget begrundet med, at lighedsprincippet og ikke tidsprioriteten bør være afgørende ved konkurs, jfr. betænkningen s. 98-99.

Efter konkurslovens § 23, stk. 2, bortfalder enhver retsvirkning af udlæg ifølge dom eller forlig og af udpantning over for konkursboet, hvis udlægget eller udpantningen er foretaget senere end tre uger før frisdagen. Efter paragraffens stk. 1 bortfalder endvidere enhver af udlægget flydende særlig ret mod boet, hvis udlægget er gjort på grundlag af forlig indgået i de sidste 8 uger før konkursen eller dom i en sag, som er anhängiggjort (d. v. s. tingfæstet) inden for samme frist, medmindre der føres bevis for solvens eller god tro hos udlægshaveren. Efter § 70, stk. 1, i udkastet til konkurslov i konkurslovsudvalgets betænkning II, nr. 606/1971 har udlæg eller udpantning, der er foretaget hos skyldneren senere end tre måneder før frisdagen (jfr. udkastets § 1 og konkurslovens § 1 b), ingen retsvirkning over for boet, jfr. betænkningen side 15 og 156 ff.

Bestemmelsen i betænkningssudkastets § 525, stk. 3, vil formentlig i mange tilfælde tilskynde fordringshavere til hurtigst muligt at søge de udlagte effekter bragt ud af skyldnerens besiddelse. Dette er i strid med de ønsker, der ligger bag reglerne i forslagens § 523, stk. 1, og § 525, stk. 1, hvorefter det er hensigten, at løsøre, hvori udlæg er foretaget, så vidt muligt skal forblive i skyldnerens besiddelse. Under hensyn hertil samt til, at det af udvalget omtalte lighedsprincip formentlig i tilstrækkelig grad tilgodeses ved de ovenfor nævnte regler i konkursloven, der ikke berøres af dette lovforslag, er bestemmelsen i betænkningssudkastets § 525, stk. 3, ikke medtaget i forslaget.

Til nr. 12-41.

Bestemmelserne svarer til udlægsudvalgets udkast § 1, nr. 10-17, 21-26 og 28-43.

Til nr. 42, 43, 46, 50 56 (stk. 3) og 57.

Retsplejelovens regler om arrest på person var

ikke omfattet af udlægsudvalgets kommissorium, og udvalget har derfor ikke taget stilling til dette retsmiddel, jfr. betænkningen side 27, note 1.

Efter retsplejelovens § 613 kan en fordringshaver forlange sin skyldner hensat i gælds fængsel ved fogedens foranstaltning, hvis fordringen er forfalden, og skyldneren står i begreb med at forlade landet for bestandigt eller på ubestemt tid. Anvendelsen af dette retsmiddel er endvidere betinget af, at skyldneren har værneting her i landet. Fængslingen kan højst udstrækkes til 24 uger, jfr. § 620, og skyldnerens fængsling ophører tidligere, hvis fordringshaveren opnår eksekutionsgrundlag, eller skyldneren antagelig gør, at han intet ejer, der kan danne grundlag for udlæg, jfr. § 621. De særlige regler om gælds fængsel indeholdes – foruden i § 613 – i § 614, stk. 2, §§ 618–624, § 627, stk. 1, § 633, stk. 3, og § 640, stk. 2.

Det fremgår af Kriminalforsorgens beretninger for de senere år, at ingen personer har været hensat i gælds fængsel i medfør af retsplejeloven. Dette retsmiddel har i øvrigt næppe været anvendt i nævneværdigt omfang i mange år.

Selv om reglerne om hensættelse af skyldnere i gælds fængsel således ikke længere anvendes, har justitsministeriet fundet det rigtigst at foreslå disse regler ophævet.

Til nr. 44, 45, 47–49, 51–55, 56 (stk. 1 og 2) og 58.

Bestemmelserne svarer til udlægsudvalgets udkast § 1, nr. 44–55.

Til § 2.

Bestemmelsen svarer til udlægsudvalgets udkast til lov om ændring af lov om udpankning m. v. (betænkningen side 17 og 106).

Til § 3.

Bestemmelsen svarer til udlægsudvalgets udkast til lov om ændring af lov om inddrivelse af underholdsbidrag (betænkningen side 18 og 107).

Til § 4.

Bestemmelsen svarer til udlægsudvalgets udkast til lov om ændring af retsplejelovens § 2 (betænkningen side 16 og 105).

Det foreslås, at lovens § 1, nr. 2, om prøvesager for kandidater til landsretsprøven træder i kraft den 1. juli 1976, jfr. bemærkningerne om formålet med bestemmelsen. Iøvrigt foreslås lovens ikrafttrædelsestidspunkt fastsat til den 1. januar 1977, således at der efter lovens vedtagelse bliver tid til at sætte sig ind i de nye regler. Det vil blive nødvendigt af afholde kurser for de personer, der er bemyndiget til at udføre fogedforretninger efter retsplejelovens § 17 a, stk. 2.